

ΕΣΤΙΑ

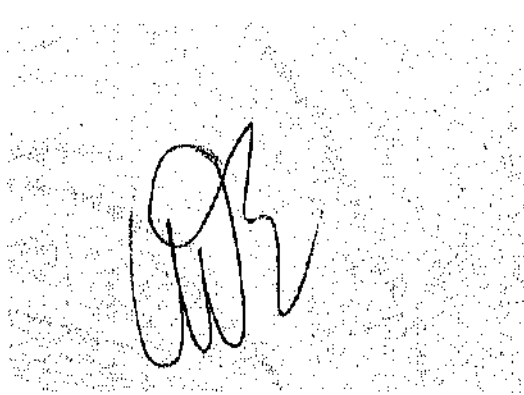
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΕΙΩΤΩΝ
ΑΥΣΩΝ ΑΡΙΘ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΝΑΤΟΣ

1885

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 8 - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΦΡ. 8

Handwritten signature
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολιτική
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ΑΘΗΝΗΣ

Γ. ΚΑΣΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γραφείον της 'Εστίας: 'Επί της Ασωφόρου Πανεπιστημίου, 39

1885

ἩΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος 10'

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι σφ. 12, ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ σφ. 20 — Δι' ἐπιτοκίαν ἄνωθεν ἀπὸ 31 Μαρτίου 1885
ἢ ἑξαμηνίαι. ἑκάστη ἔτους καὶ ἑνὶ ἔτησίαι. — Ἐκτρέφον διὰ τοῦ Ἐπι τῆς λαοφ. Παιδείας τοῦ 88.

Συγγραφεὺς τοῦ διηγήματος, τὸ ὁποῖον ἀρχήματα σήμερον δημοσιεύονται, εἶνε εἰς τῶν τακτικῶν τῆς Ἡστίας συνεργατῶν. Ἐν τῇ πτωχῇ ἡμῶν διηγηματογραφίᾳ δὲν εἶνε ὄσως νέηλος. Δύο προηγουμένα πρωτότυπα αὐτοῦ διηγήματα πρὸ πολλοῦ ἐγνώρισεν τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον. Εἰ καὶ οἱ τότε ὑπὸ τοῦ τύπου θαφιλευθέντες ἔπαινοι εἰς τὸν ἀνόνημον συγγραφέα τῶν μικρῶν ἐκείνων ἔργων ἤκουον ἴσως ὅπως οὗτος ἀποτάξεται πλέον τῇ ἀνονημίᾳ, ἐν τούτοις προὔτιμησε νὰ τηρήσῃ ταύτην καὶ σήμερον, καὶ δεῖ ἄλλους μὲν πολλοὺς λόγους, ἀλλὰ καὶ διότι ἐπιθέσει ν' ἀκούσῃ τὰς περὶ τοῦ ἔργου του κρίσεις, ἀπηλλαγμένους πάσης προσωπικῆς συμπάθειας ἢ καὶ... ἀντιπαθείας. Ἡ Ἡστία, πιστὴ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐνθαρρύνειν τοὺς συγγραφεῖς τῶν πρωτοτύπων διηγημάτων, μετὰ χαρᾶς ἀνοίγει σήμερον τὰς στήλας αὐτῆς εἰς τὸ ἀξιόλογον προτὶν τοῦ καλέμου τοῦ φίλου τῆς.

Σ. τ. Δ.

ἈΠΟ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΤΕΚΝΟΝ

αἰτήγημα.

Δ'.

Τῇ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν ἐπιστολὴ τοῦ Περικλέους Μάνθου ἐκ Παρισίων ἀνήγγειλεν, ὅτι δριστικῶς πλέον τῇ 17 Αὐγούστου ἀφικνεῖται οὗτος εἰς Πειραιᾶ, ἐπιβαίνων τοῦ ἐκ Μασσαλίας προερχομένου ἀτμοπλοίου τῶν γαλλικῶν διαπορθμεύσεων, ἡ οἰκία ἐγένετο ἀνάστατος. Ἡ θεία του Ἑλένη κατέστρωνε σχέδια ἐπὶ σχεδίοις περὶ τῆς ὑποδοχῆς καὶ ὑπέβαλεν αὐτὰ τῇ ἀνεψιᾷ τῆς Εὐφροσύνης, ἡ ὁποία τὰ μετερρόθυμιζε κατὰ τι ἢ τὰ ἐτελειοποιεῖ, ἐφεύρισκε μίαν ἐκπληξὴν ἢ προσέθετε χάριν τινὰ καὶ περιέβαλλε τὰ πάντα μὲ τὸ ἄρωμα ἐκεῖνο τῆς λεπτότητος καὶ τῆς δρόσου τῶν αἰσθημάτων, ὅπερ μόνη ἢ νεότης γνωρίζει νὰ ἐπιχύνη εἰς τὰ ἔργα τῆς.

Ὁ δὲ θεὸς Γεώργιος καίπερ κατὰ τὸ φαινόμενον βεθυθισμένος εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Αἰῶνος τῆς ἐσπέρας ἐκείνης, ἤκουε προσεκτικῶς ἀπὸ τῆς εἰς τὴν γωνίαν τοῦ εὐνοουμένου του τουρκικοῦ σοφᾶ στερεοτύπου θέσεώς του τὰς συνομιλίας τῶν δύο γυναικῶν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διέκοπτε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐφαινετο ἔτοιμος νὰ παρεμβῆ εἰς τὴν συνομιλίαν ἐκείνων, ἀλλ' ἀνεχαιτίετο καὶ ἀντὶ ν' ἀφήσῃ λέξιν τινὰ ἀπὸ τῶν χειλέων του εἰσῆγε μεταξύ αὐτῶν τὴν ἐξ ἡλέκτρου πίπκων του καὶ ἐρρόφα μεθ' ἡδονῆς ἄφθονον κωπὸν, κινῶν τὴν κεφαλὴν, ὡσεὶ ὠκταίρε τὴν μωρικὴν τῶν δύο χαμηλοφώνως διαλεγομένων.

— Ἀὔριον λοιπὸν πρῶτ', ἔλεγεν ἡ θεία Ἑλένη

εἰς τὴν ἀνεψιάν τῆς, νὰ πᾶμε εἰς τοῦ Ἀπέργου καὶ νὰ τοῦ εἰποῦμεν, ὅτι μέχρι τῆς 15 Αὐγούστου πρέπει νὰ ἔχῃ τελειωμένα καὶ τῶν τριῶν δωματίων τὰ ἐπιπλα...

— Καὶ βαλμένα εἰς τὴν θέσιν των, προσέθηκεν ἡ Εὐφροσύνη.

— Ἐννοεῖται, ἐννοεῖται, εἶπεν ἡ θεία Ἑλένη. Καὶ ταῖς κουρτίνας, καὶ τὰ ταπέτα, καὶ ὄλα, καὶ ὄλα. Νὰ πᾶμε ὅμως καὶ στοῦ Μαρίνου ν' ἀγοράσωμεν καλαμάρι, κουδούνι, ὅτι τέλος πάντων χρειάζεται διὰ τὸ γραφεῖον.

— Καλέ, ἔννοια σας! Ὅλα γίνονται ὄλα εἰς τὴν ἐντέλειαν. Ὅλα εἰς τὰ εὖρη ὁ παρισιάνος μας.

— Καλὰ λές, ὁ παρισιάνος! Αὐτὸς, μάτια μου, θὰ γνωρίζῃ τῶρα τὸ Παρίσι νεράκι! Πότε πέρασαν τέσσαρα χρόνια! Θαρρεῖς καὶ εἶνε χθὲς ποῦ τὸν ξεπροβόλαμε ὡς τὸ βαπόρι. Τὸν καύμενο τὸν Αἰλῆ μου! ἀνεφώνησεν ἐν ἐπιλόγῳ μὲ ἔκφρασιν ἀρρήτου φιλαστοργίας ἡ θεία Ἑλένη.

— Κάμετέ μου τὴν χάρι, ὡς παρακαλῶ, διέκοψεν ὁ θεὸς Γεώργιος μὴ κρατούμενος ἐπὶ πλέον, νὰ μὴ ἀκούω ἀνοησίας. Τόσην ὥρα δὲν ὠμίλησα, ἀλλὰ θὰ σκάσω ἐπὶ τέλους. Ἐνα ἄνδρα, ἕως ἐκεῖ πᾶνω, τὸν Περικλῆ, νὰ μοῦ τὸν φωνάζῃ ἢ κυρὰ θεία του: Αἰλῆ!

— Ἐγὼ ἔτσι τὸν συνείθισα, ἐπέμεινε ἡ θεία Ἑλένη.

— Νὰ τὸ ξεσυνειθίσῃς, ἀντέτεινε ἐκεῖνος. Βίδεμῆ, θὰ τὸν κάμῃς γελοῖον τὸν ἄνθρωπο. Ἀκοῦς ἐκεῖ Αἰλῆ τὸν Περικλῆρα!

— Κάμε μου τὴν χάρι, διάβασε τὸν Αἰῶνά σου καὶ μὴν ἀνακατέβασαι ἄτης ξέναις δουλειαῖς, ἀπειρῆνατο ἡ θεία Ἑλένη πειραχθεῖσα κἄπως.

— Καλέ μαμά, εἶπεν ἡ Εὐφροσύνη παρεμβάσα, πᾶμε ἰστὸ σα. τὸν νεράκι νὰ τὰ ποῦμε, νὰ μὴν ἀκούῃ τίποτε ὁ κύρ πατέρας, ὁ ὁποῖος μᾶς κάμνει πῶς δὲν θέλει τάχατε ν' ἀκούῃ τὰ σχέδιά μας, καὶ στοιχηματίζω, ὅτι τόσην ὥραν τίποτε δὲν εἰδιόβασε ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα του. Τὸ αὐτὶ του τὸ εἶχ' ἰδῶ καρφωμένο, ν' ἀκούσῃ τί λέμε καὶ νὰ δώσῃ μάλιστα καὶ τὴν γνώμη του! Ὅχι, κύριε πατέρα, ἐξηκολούθησε στραφείσα πρὸς τὸν Γεώργιον, ἡ χάρις αὐτὴ δὲν σοῦ

γίνεται. Αυτά τὰ πράγματα εἶνε δουλείαις τῶν γυναικῶν καὶ σὺς παρακαλοῦμεν νὰ μὴ ἀνακατεύσῃς.

Ἐνώσω ἡ Εὐφροσύνη ὠμίλει, ἡ θεία Ἐλένη τὴν ἐθεώρει μὲ ὀφθαλμοὺς καταυγάζοντας στοργὴν καὶ εὐχαρίστησιν καὶ μὲ μειδίαμα ὑπερφανείας εἰς τὰ χεῖλη. Ὁ δὲ θεὸς ἐμειδία καὶ αὐτὸς διὰ τὰς ἀφελεστάτας χαιρονομίας τῆς καὶ τὴν νοστιμωτάτην ρητορικὴν τῆς στάσι, ἦν πρὸ αὐτοῦ εἶχε λάβει ἀγορεύουσα. Μόλις δ' ἐκείνη ἐτελείωσε τὸν ἐπὶ τὸ κωμικώτερον τοιςθέντα λόγον τῆς, ὁ θεὸς Γεώργιος ἐγέλασεν ἀπὸ καρδίας, διότι τὸσον ἐπιτυχῶς εἶχεν ἀμπατεύσει ἡ Εὐφροσύνη εἰς τὰς σκέψεις του καί:

— Ἄφησε τώρα τὰς δημηγορίας καὶ εἶλα νὰ σὲ φιλήσω, *Μαιμουδίτσα*, εἶπε μὲ θωπευτικωτάτην γλυκύτητα.

Ἄφου δ' ἐφίλησεν ἀμφοτέρας τὰς παρειὰς τῆς Εὐφροσύνης, προσέθηκε:

— Δὲν ἐνδύεσθε νὰ πᾶμε ἕως ὅσῃ Ὀλύμπια ν' ἀναπνεύσωμεν ὀλίγον καθαρὸν ἀέρα; Ἐκεῖ πλέον σὺς ἀφίνω νὰ εἰπῆτε ὅτι θέλετε διὰ τὸν κύρ Περικλῆ σας.

Οὕτως ἐξίλωθεῖσαι ἀμφοτέραι, ἀπῆλθον γελῶσαι ὅπως προετοιμασθῆσαι διὰ τὸν ἐσπερινὸν ἐκείνον περίπατον.

Β'

Ἡ Εὐφροσύνη, καίτοι ἀπεκάλει πατέρα τὸν Γεώργιον Κλήμην καὶ μητέρα τὴν σύζυγόν του Ἐλένην, δὲν ἦτο ἐν τούτοις θυγάτηρ των. Ἦτο ἀνεψιά ἐξ ἀδελφῆς τῆς Ἐλένης Κλήμη, θυγάτηρ δὲ τοῦ Ἀναστασίου Ζαγοράου. Ἀπολέσασα τοὺς γονεῖς τῆς μόλις ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, παρελήθη ὑπὸ τῆς θείας τῆς Ἐλένης καὶ ἀνετράφη ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Γεωργίου Κλήμη, ἀγαπηθεῖσα πλειότερον ἀληθοῦς θυγατρὸς. Ἦδη ἄγει τὸ 21 ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς, ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτῆς τὴν μεταχειρίζεται ὡς δωδεκαετὴς κοράσιον. Καὶ ἐκείνη δὲ οὕτω παιδικῶς συνείθισε νὰ προσφέρνηται αὐτῷ. Ἐάν ὁ θεὸς τῆς ἠγανάκτει ἐπὶ τινι τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ γινομένων καὶ ἤρχιζε νὰ ἐπιπλήττῃ τὰς ὑπερηφάνους φωνάζων, ἡ μὲν σύζυγός του ἀπεχώρει εἰς τι δωμάτιον ἀφίνουσα τὸ πεδὶον ἐλεύθερον εἰς τὰς φωνὰς του, ἡ δὲ Ἐλένη σπεύδουσα κατηύναζε πρῶτον τῆς ὀργῆς αὐτοῦ τὴν ὁρμὴν καὶ εἶτα διὰ κωμικῆς τινος ρητορικῆς ἐπέφερε τὴν αἰθρία. Ὅταν δ' ἐκείνος ὑποχωρῶν εἰς τὴν μιμικὴν μᾶλλον ἢ τὴν λογικὴν τῆς ὑπερμειδία, ἡ Εὐφροσύνη ἐπιπτεν εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ ἐφώναζε:

— Μαμά, μαμά, ὁ ἐξάφαλμος τοῦ πατέρα ἐπῆρε τέλος!

Ὁ Κλήμης τότε διερρηγνύετο εἰς γέλωτας καὶ φιλῶν τὰς ὄροσερὰς παρειὰς τῆς ἔλεγε τὴν αὐτὴν πάντοτε λέξιν:

— Μαιμουδίτσα! Ἦτο ἀδύνατον ν' ἀπομάθῃ τὴν στερεότυπον ταύτην προσφώνησιν. Ὅτε ἀκόμη ἡ Εὐφροσύνη ἦτο τριετής, τὴν ἀνεβίβαζον ἐπὶ τῆς τραπέζης ἕνα χορεύσῃ ὡς ὁ μικρὸς ἐκεῖνος πίθηκος, ὃν εἶχεν ἔδει κατὰ τὰς ἀπόκρως ὑπὸ πλανητῶν περιεγόμενον. Καὶ ἐκείνη ἔχόρευε χαριτωμένα ἐν μέσῳ ἀπλέτων γελῶτων. Ἡ παιδικὴ ἐγένετο νεανίς, ἀλλ' ὁ θεὸς τῆς διετήρησεν ἐν στιγμιαῖς διαχύσεω τὸν τίτλον καὶ τῇ ἀπέδιδεν αὐτὸν ἀκόμη καὶ σήμερον ὁσάκις τῇ ἐκίνει τὸν γέλωτα. Πολλὰκις δ' ἀπεκάλει οὕτω τὴν Εὐφροσύνην καὶ ἐνώπιον ξένων ἀνθρώπων. Καὶ ὅταν αὐτὴ ἠρῳθρία καὶ εὐεικνύς τὴν δυσσεβείαν τῆς διὰ τὴν προσωμίαν, ἐκείνος κύπτων εἰς τὸ οὖς τῆς ἔλεγε:

— Μὴ θυμῶνης, μὴ θυμῶνης! Σὺ ποτὲ δὲν μ' ἀφίνεις ν' ἀπολαύσω τὴν εὐχαρίστησιν αὐτῆν.

Καὶ ἡ Εὐφροσύνη ἐγέλα, διότι ἀνεγνώριζεν, ὅτι ὄντως οὐδέποτε ἀφῆκεν εἰς τὸν θεῖόν τῆς τὴν ἡδονὴν ν' ἀπαγγελῆ ἕνα τέλειον ἐξάφαλμον. Εἰς μίαν λέξιν θεὸς καὶ ἀνεψιά ἐπαίζον ὡς μικρὰ παιδία. Καίπερ δὲ ἡ Εὐφροσύνη, τρέφουσα πρὸς τὸν Κλήμην στοργὴν καὶ σέβας τέκνου ἀληθοῦς, ἐθεώρει αὐτὸν ὡς πατέρα τῆς, ὡς ἐκεῖνος ταύτην ὡς ἀληθῆ θυγάτηρα του, ἔζων ἡμῶς ἐν τοιούτοις χαριεντισμοῖς καὶ ἄλλαις ἐκδηλώσεσι τρυφεροτήτων, ὥστε ὁ βλέπων αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ θὰ ἐπίστευεν, ὅτι ἦσαν μᾶλλον συνομιληκαὶ ἀδελφοί.

Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κλήμη ἡ Εὐφροσύνη ἦτο τὸ στόλισμα. Ἐισῆλθεν ἐν αὐτῇ βρέφος μετὰ τῆς τροφῆς καὶ ἡ οἰκία ἀμέσως ἐπληρώθη ζωῆς. Διότι ἀπὸ τοῦ εὐδαίμονος ἐκείνου οἴκου ἔλειπεν ἴσα ἴσα τὸ ἀντικείμενον αὐτό, τὸ συγκεντροῦν τὴν στοργὴν δύο εὐτυχῶν συζύγων, ἔλειπε τὸ τέκνον· ἡ δὲ Εὐφροσύνη ἐπλήρωσεν αὐθωρεὶ τὸ κενόν. Ἦτο τὸ ἀπαραίτητον ἐκεῖνο ἄνθος ἡ κρημνίμα, τὸ ὅποιον οἱ ζωγράφοι ριπτουσιν εἰς μίαν γωνίαν ἕνα συμπληρώσασιν τὴν ἁρμονίαν τοῦ πίνακος των. Καὶ ἠγαπήθη λοιπὸν τρυφερῶς ὑπὸ τοῦ Κλήμη καὶ τῆς συζύγου του, ἡ δὲ ἀγάπη αὐτῆ ἠῤῥαζεν ἐφ' ὅσον ἀνεπτύσσετο ἡ Εὐφροσύνη. Ἦτο διαρκὴς εὐχαρίστησις δι' ἀμφοτέρους τοὺς συζύγους ἡ ἐπίδρασις τοῦ τέκνου ἐκείνου καὶ ἐκάστη νέα χάρις, ἣν ἐπεδείκνυε σὺν τῷ χρόνῳ ἦτο νέα χαρὰ διὰ τὸν οἶκον. Ὡ! ὅταν διὰ πρώτην φορὰν ἐκίνησε τοὺς τρυφεροὺς καὶ βρεφικούς πόδας τῆς πρὸς βᾶδισμα, ποῖαν ἀγαλλίαν ἠσθάνθησαν! Ὁ Κλήμης ἐπύρετο ἐπὶ τῶν γονάτων πρὸ τῆς μικρᾶς Εὐφροσύνης καὶ διὰ τῶν θωπευτικωτέρων τόνων τῆς φωνῆς του τῇ ἔλεγε, παλιμπαιε γινόμενος:

— Στράτα... στρατούλα!

Καὶ ὅταν τὸ βρέφος ἠρῳθρῶσε *μαμά, καπά*, ὑπῆρξεν ἄλλη χαρὰς ἑορτῆ. Κατετυράνουν τὸ ἀτυχὲς πλάσμα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας μὲ ἐρωτήσεις:

- Ποῖος εἶνε αὐτός, παιδί μου;
- *Παπά*, ἀπεκρίνετο ἐκείνο ὡς πλάγγων.
- Ἄν αὐτὴ, πουλάκι μου;
- *Μαμά*, ἐπανελαμβάνε συσφιγγὼν τὰ ροδίζοντα χεῖλη του.

Καὶ τὸ ἀπέπληγον διὰ φιλημάτων.

Ἡμέρᾳ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἠῤῥαζεν καὶ νέα χάριτες ἀνεφάνοντο εἰς τὴν κορασίδα. Ἦτο εὐθύμου χαρακτήρος, δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐψάλλεν, ἐγέλα ἢ ἐχαριτολόγει καὶ ἐγελοιοποιεῖ, ὅτι ἂν ἔβλεπε κωμικὸν μιμουμένη μέχρι λεπτομερειῶν τὸ γέλοιον. Εἰς πάντας ἐνέπνεεν ἀγάπην καὶ πάντες εὐχάριστος διεσκέδαζον μὲ τὰς εὐφροίας τῆς χαριτωμένης παιδίσκας. Ἐν ἐνὶ δὲ λόγῳ μετ' αὐτῆς εἰσέβαλεν ἡ εὐθυμία καὶ ἡ χαρὰ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκείνῳ, ἐν ᾧ πρότερον μόνον ἡ ἀγάπη καὶ ἡ εὐδαιμονία κατέφκον σκυθρωπα. Ἠδύνατό τις εἰπεῖν, ὅτι εἰς τὴν εἰκόνα ἐκείνην τοῦ ἁρμονικοῦ καὶ εὐτυχοῦς βίου τῶν συζύγων Κλήμη εἶχε ὀψεί νέαν ζωὴν διὰ τῆς *Μαιμουδίτσας* ἢ συμφορᾶς, ὅτι ἐπληξεν τὴν αὐγὴν τοῦ βίου αὐτῆς.

Γ'

Ὁ πατὴρ τῆς Εὐφροσύνης κατήγετο ἐκ Ζαγορᾶς τῆς Ἠπειροῦ. Εἰκοσαετῆς δεκάφας τὰς ἐν τῷ γυμνασίῳ τῶν Ἰωαννίνων σπουδᾶς του, ἐξευτεύθη αὐτός, κατὰ τὸ ἐν Ἠπειρῷ ἔθιμον, πρὸς ἀναύρεσιν τυχῆς. Ἐν Μολδαυίᾳ εἶχε θεῖον, ἀδελφὸν τῆς μάμμης του, ὅστις νυμφευθεὶς πλουσίαν Μολδαυίδα καὶ γενόμενος πατὴρ τέκνων, ἀποκατέστη ἐκεῖ ὄριστικῶς. Πρὸ πολλοῦ οὐδεμίαν εἰδήσιν περὶ αὐτοῦ εἶχον, διότι ὁ θεὸς, πάντοτε μὲν δὲν διεκρίνετο ἐπὶ τακτικῇ ἀλληλογραφίᾳ, ἀλλὰ πού καὶ ποτε συναντῶν τινὰ τῶν πατριωτῶν εἰς τὴν πατρίδα ἐπανακαμπτοῦσα, ἀπέστειλε διὰ τούτου τοῖς ἑαυτοῦ οἰκείοις φωνήρια τινὰ καὶ λακωνικὸν γράμμα. Ἄλλ' ἀφ' ὅτου ἐνυμφεῖθη, αἱ μὲν ἀποστολαὶ χρημάτων ἐγίνοντο σπανιώτεραι, αἱ δὲ ἐπιστολαὶ ἐξέλιπον τέλειον.

Πρὸς τοῦτον λοιπὸν τὸν θεῖον ἐπορεύθη ὁ Ἀναστάσιος, φέρων ὡς ἐφόδια συστατικὸν γράμμα τῆς μάμμης του, ὅπερ δι' αὐτὴν εἶχε γράψῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ τὴν εὐχὴν τῆς μητρὸς του. Ὅταν δ' ἐφθασεν εἰς τὸ *μοῦλι* του θεῖου του κατέπεδωκεν αὐτῇ τὴν ἐπιστολὴν λέγων, ὅτι εἶνε ἀδ' Ἰτάσας ὁ υἱὸς τῆς ἀνεψίας του Χάιδας, ὃν...

— Οὐί, ἀνεφώνησεν ὁ γέρον· ἠπειρώτης καὶ ἐλύθη εἰς δάκρυα καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη θερμῶς. Ἀκούς ἀκούς; προσέθηκεν ἀπομάσσων τοὺς ὀφθαλμοὺς του, ἡ Χάιδα νῆχῃ γυῖο παλληκᾶρι! Μωρὲ τί κάνει ἡ μανίτσα σου; Ζῆ ἀκόμη ἡ γέρον— Νόνω;

— Ζῆ καὶ βασιλεύει, ἀπεκρίθη ὁ Ἀναστάσιος, μὲ τὸ ἀπλοικὸν του ὕφους, δὲν διαβάσεις τὸ γράμμα πού σου γράφει;

Τότε ἐνθυμήθη ὁ γέρον, ὅτι ἐκράτει ἐπιστολὴν εἰς τὰς χεῖράς του καὶ ἀναπτύξας ἀνέγνωσεν αὐτὴν ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων. Ἀπὸ τοῦ 1817 ζεντευθεὶς, οὐδέποτε ἔλαβε γράμμα παρὰ τῆς ἀδελφῆς του, ἀφ' ὅτου δ' ἐπάυσε καὶ αὐτὸς ἐπιστέλλων ἰσπερεῖτο καὶ ἐδῆσεν ἀκόμη περὶ αὐτῆς.

Ἀνεμνησθηκετο ἐνίοτε, ὅτι ἐγκατέλιπεν ἀδελφὴν εἰς τὴν πατρίδα, ἀλλ' ἐνόμιζεν αὐτὴν θανούσαν, καὶ οὐδένα ἐπὶ χρόνον μακρὸν συναντήσας συμπατριώτην νεωστὶ ἐκείθεν ἐλθόντα, οὐδεμίαν εἰδήσιν περὶ τῶν οἰκείων ἔλαβε. Καὶ νῦν ἴστατο ἐνώπιόν του μικρανεψίος μὲ τοὺς πρώτους ἰούλους, ὑψηλὸς καὶ ὠραίος νεανίας, διαχύνων περὶ ἑαυτὸν ὄλην τὴν ἀφελίαν τοῦ χωρίου του. Εἶχεν ἀφήσει τὴν μητέρα τοῦ Ἀναστασίου κόρην δεκατριετῆ μόλις, καὶ τώρα μετὰ εἰκοσιπενταετηρίδα περίπου ἐλάμβανεν ἐπιστολὴν συνηστώσαν ἕνα εἰκοσαετῆ υἱὸν ἐκείνης. Μόνον ἡ ἰδέα ὅτι ἐκράτει γράμμα τῆς ἀδελφῆς του τὸν συνεκίνησε, καὶ αὐτὸς ὁ μέχρι πρὸ ὀλίγων στιγμῶν ἐπιμὴ γνωρίζων ἂν ἔχ' ἀκόμη ἡ ἀδελφὴ του, ἡ γέρον — Νόνω, ὡς ἔλεγεν, ἠσθάνετο διὰ τὰ τρυφερὰ τῆς καρδίας αἰσθήματα ἐξεγειρόμενα διὰ μιᾶς. Ἐζῆ λοιπὸν ἐκείνη καὶ τῷ ἐπέμπεν ἀσπασμοὺς ἀδελφικούς καὶ τὴν παράκλησιν νὰ προσπατεύσῃ τὸν ὀρφανὸν πατέρα ἔγγονόν τῆς! Ἠσθάνετο τύφειν συνειδότος ὁ γέρον, ὅτι ἀφοσιωθεὶς εἰς μίαν ἰδέαν, πᾶς νὰ πλουτήσῃ, εἶχε σχεδὸν λησμονήσει, ὅτι καὶ ἄλλοι δεσμοὶ συνέχουσαν ἡμᾶς ἐν τῷ βίῳ, εἶχε τελέως παραμελήσει τὰ πρὸς τὴν ἀδελφὴν του καθήκοντα καὶ ἔβλεπεν ὡς ζῶντα ἔλεγχον τὸν ἔμπρὸς αὐτοῦ ἰστάμενον νεανίαν. Συνέπτυσεν ἐπὶ τέλος τὴν ἐπιστολὴν καὶ γενόμενος κύριος τῆς συγκινήσεως αὐτοῦ:

— Πᾶμε, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Ἀναστάσιον, νὰ γνωρίσῃς τὴν μεγάλην θειά σου καὶ ταῖς μικραῖς. Ἀλήθεια, θὰ στενοχωρηθῆς ἴλιγο τώρα ἂσπῃ ἀρχῇ, γιατί ἡμιλοῦν μόνον μολδαβάνικα, προσέθηκεν αἰσχυρόμενος διότι αἱ θυγατέρες του ἠγγούον τὴν ἑλληνικὴν, ἀλλὰ μὲ τὸν καιρὸ ὅσον μάθης καὶ σὺ τὴν γλῶσσα, νά... θὰ περᾶσωμε καλά!

Τὴν δ' ἐπιούσαν περὶήγαγε τὸν Ἀναστάσιον εἰς τὸ κτῆμα αὐτοῦ ὁ θεὸς καὶ τῷ εἰδείκνυε πλουσίους αἰτοβουλῶνας καὶ ἀγέλας βοῶν καὶ τῷ ἐξήγει τὸν τρόπον τῆς καλλιεργείας καὶ πῶ ἀνέπτυσσε τὸν βίον, ὃν διήγειν ἐκεῖ:

— Νὰ ἀπὸ βελίλης ἀρχίσω κ' ἐγώ, τῷ ἔλεγε, καὶ ἄμα ἀπέκτισσα τὸ ἐδικόν μου, ἐπῆρα τὴν θειά σου πού εἶχε αὐτὸ τὸ γειτονικὸ *μοῦλι* καὶ τὰ ἔκαμα τὰ δύο ἐνα μεγάλα! Εἶλα ἄσπρα μαλλιά δταν πανθρεύθηκα, γιατί ὁ γάμος χωρὶς νὰ ἔχη κανεὶς τὸ ἐδικόν του εἶνε ἀναφέλευτος καὶ βλαπτερός. Ὁ θεὸς μού ἤχρισεν

«ὅλα κορίτσια· ἀλλά, δόξαν νάχη, ἔλα θά ἔχουν τὸ ἰδικόν τους ὅταν θά 'πανδρευθοῦν!

Οὕτως ἀσυναρτήτως ἠμιλῶν ὑπεδείκνυε τῷ Ἀναστασίῳ, ὅτι καὶ οὗτος, ἂν μείνῃ παρ' αὐτῷ ὡς βεκίλης, θ' ἀποκτήσῃ ποτὲ περιουσίαν πολλήν καὶ θά ἦνε εὐτυχὴς ὑπὸ πλάσαν ἔποισιν. Ἀλλ' ἐκεῖνος, ὃν εἶχεν ἤδη ἀρκούντως ἀποβαρύνει ἡ ἰδέα, ὅτι εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ του δὲν ὠμολογεῖτο ἡ μητρικὴ του γλώσσα, ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ τί εἶνε βεκίλης.

— Νὰ... τρέχει μὲ τὸ ἄλογο ἐπάνω ἀπὸ τοὺς τσεράνους, τοὺς χωριάταις ποῦ μᾶς δουλεύουν, καὶ τοὺς προσέχει καὶ τοὺς διατάζει καὶ καθεστὰ ὅλη τὴν ἡμέρα μαζὶ τοὺς ἀφέντης...

Ὁ Ἀναστάσιος ἔδωσε τὴν κεφαλὴν ἀφοῦ ἤκουσε τὴν περιγραφὴν τοῦ θεοῦ του, προσπαθοῦντος διὰ φωνῆς ἐντόνου καὶ ὕφους μεγαλοπρεποῦς νὰ παράσῃ ροδίνην εἰκόνα τοῦ βεκίλη τῷ ἀνεπιῶ. Ἀλλ' αὐτὸς εἶχεν ἤδη ἐνοήσει ὅσα τῷ ἤκουον καὶ ἐκπέπτετο, ὅτι βεβαίως δὲν διέκοψεν αὐτὸς τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς του διὰ νὰ γίνῃ ἐπόπτης ἐργατῶν, ἀναστρεφόμενος μετὰ ἡλιθίων μοδραῶν χωρικῶν καὶ διάγῃ τὴν ἡμέραν ἐν τοῖς ἀγροῖς ταλαιπωρούμενος ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ἢ τὰ πάγῃ τοῦ χειμῶνος! Ἀλλὰ, ἄλλα ὠνειροπόλοι ὅταν ἐγκατέλειπε τὴν πατρίδα, ὅπως τρέξῃ κατόπιν τύχης, καὶ ἤδη ἔβλεπε πόσον πικραὶ εἶσιν αἱ δοκιμασίαι τοῦ βίου, εἰς ὃν δὲν εἰσῆλθεν ἔτι κἄν. Διὸ ὅτε μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὸν ἠρώτησε καὶ πάλιν ὁ θεὸς, ἂν ἦτον εὐχαριστήμενος ἐκ τῆς ἐκεῖ ζωῆς:

— Ἐγώ, θεῖ μου, τῷ ἀπήντησεν ἀρελῶς, ἡ-θελα ἔτσι νὰ ἐμβαίνα εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν... γὰ μ' ἐστέλνατε κἄπου νὰ γράφω... νὰ πουλῶ... ν' ἀγοράζω, ἔτσι ἕνα πράγμα ποῦ νὰ ταιριάζῃ περισσότερο ἐστὶ χαρακτῆρά μου...

— Καλὰ, κύρ Τάσσο, θά ἰδοῦμε καὶ δι' αὐτὸ, διέκοψεν ὁ θεὸς δυσηρεστημένος, ὅτι ὁ ἀνεπιῶς του ἀπέκρουε τὴν λάμπραν τοῦ βεκίλη θεῖου.

Α'

Καὶ ἰδοὺ πῶς μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ Ἀναστάσιος Ζαγοραῖος εὐρίσκειτο εἰς Βραζιλίαν φέρων ἐν τῷ θυλακίῳ, ὡς δῶρα παρὰ τοῦ θεοῦ του, φλωρία τινὰ καὶ συστατικὴν ἐπιστολήν ἅπρὸς τὸν εὐγενεστάτον κύριον Δημήτριον Φιλιώτην, τασκῶναν, φορτωτὴν πλοίων καὶ ἐμπορὸν σιτηρῶν, πρὸς ὃν καὶ ἀμέσως παρουσιάσθη. Ὁ Φιλιώτης γνωρίζων καλῶς τὸν θεῖον τοῦ νέου καὶ ἀπὸ χρόνου μακροῦ διατελῶν ἀνταποκριτὴς αὐτοῦ, εἰδέθη μετὰ χαρᾶς καὶ πολλῶν φιλοφρονήσεων τὸν ἀνεπιῶν καὶ μὲ μειδιάμα πατρικὸν εἶπεν αὐτῷ:

— Ἀπὸ τὴν πατρίδα σας, βγαίνουν ἐξυπνοὶ ἄνθρωποι! Πῶς;

Ὁ Ἀναστάσιος ἐγένετο καταπόρφυρος.

— Καλὸ σημάδι! Κοκκινίζει! ἐπιθυροῖσεν ὁ πρακτικὸς Κυνουριεὺς ὡς πεπειραμένος ἀγοραστής ἱππων ἐρευνήσας τοὺς ὀδόντας καὶ ψαύσας τοὺς μυῶνας τοῦ πρὸς πώλησιν ἱππάρου.

— Καὶ ὡς ποῦ ἐφθάσε εἰς τὸ σχολεῖον; ἠρώτησε καὶ πάλιν ἀφοῦ ἐπέτρυνε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς.

— Ἐπέτρασα καὶ δύο τάξεις ἀπὸ τὸ γυμνάσιον, ἀπεκρίθη συνεσταλμένος ὁ Ἀναστάσιος.

— Ἀμ δὲν μοῦ λές πῶς εἶσαι σοφολογιώτατος; εἶπεν ὁ Φιλιώτης ἀποθέτων τὰ ὀμματοῦλά του καὶ κλειῶν τὴν ἐπιστολήν εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἐνῶ ὁ Ἀναστάσιος ἠρῳθρία καὶ πάλιν σιωπῶν.

— Πᾶμε τώρα νὰ σὲ φιλεύσω, προσέθηκεν ὁ Φιλιώτης, καὶ αὐριον βλέπομεν εἰς τί ἡμπορεῖς νὰ χρησιμεύσῃς.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ Ἀναστάσιος Ζαγοραῖος προσελήφθη ὡς ὑπάλληλος ὑπὸ τοῦ Φιλιώτη, κατ' ἀρχὰς μὲν σημειῶν τὰ ζυγίζόμενα σακκία σίτου καὶ εἶτα κατὰ μικρὸν παραγόμενος εἰς ἀνωτέρας καὶ μᾶλλον ἀνεξαρτήτους ὑπηρεσίας, μέχρις οὗ διὰ τῆς εὐφυΐας του ἤρξατο νὰ κάμνῃ ἀπωφελῶς καὶ μικρὰς τινὰς ἐργασίας δι' ἴδιον λογαριασμόν.

— Ὅθι πάη ἐμπρὸς αὐτὸς ὁ διάβολος, συνειθίζε νὰ λέγῃ ὁ προϊστάμενός του. Ὅλοι αὐτοὶ ἀπὸ τὸ Ζαγόρι βγαίνουν σπέρτο μοναχὸ εἰς τὸ ἐμπόριον!

Οὕτω παρήρχοντο τὰ ἔτη, καὶ ὁ Ἀναστάσιος, ὀλονὴν ἀνδρούμενος, διεκρίνετο μετὰ τῶν νέων ἐμπόρων καὶ ἐφημιζετο ὡς εἰς τῶν ἀρίστων καὶ ἰκανωτέρων σιτηροπόρων τοῦ Ποταμοῦ. Κατὰ μικρὸν προσελήφθη ὡς συνεταιρὸς τοῦ Φιλιώτη μὲ μερίδιον, κατὰ τὸν ἰσολογισμόν δὲ τοῦ 1848 εὐρέθη κάτοχος περιουσίας. Εἶχε τρεῖς χιλιάδας φλωρίων ἰδικὰς του, καθαρὰ κέρδη, ἐκτὸς ἐκείνων, ὅσα ἀπέστειλεν εἰς τὴν πατρίδα καὶ ὅσα δι' ἑαυτὸν ἐξώδευσεν.

Β'

Ἦτο τότε εἰκοσιεξαετής, ἡ δὲ μήτηρ του, εἰς ὄλας τῆς τὰς ἐπιστολάς, μίαν παράκλησιν στερεότυπον ἐπανελάμβανε: « Νὰ πεταχθῇ μὲ κάμμιὰ καλὴ κοπέλα, νὰ ἰδῇ καὶ αὐτὴ ἐγγόνια καὶ νὰ κλείσῃ τὰ μάτια εὐχαριστημένη ». Ἀλλ' ὁ Ἀναστάσιος ὀλίγον ἐσκέπτετο περὶ τούτου. Τότε ἡ διψὰ τοῦ ἐμπορίου εἶχε καταλάβει αὐτὸν καὶ ἀπέκλειε πᾶσαν ἄλλην περὶ γάμου σκέψιν. Ἐλησημόγει καὶ αὐτὰς τὰς παρακλήσεις τῆς μητρὸς του καὶ σχεδὸν ἠδιαφόρει περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ὅτε μίαν ἐπιστολὴν ἐξ Ἀθηνῶν τὸν ἔκαμε νὰ σκεφθῇ κἄπως ὠρμώτεράν. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη προήρχετο ἀπὸ τὸν Νικόλαον

Κλήμην, συμπατριώτην τοῦ Ἀναστασίου σεβαστόν, πεφημισμένον δ' ἐπὶ πλοῦτι, σωφροσύνη καὶ μορφώσει τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐν γράμμασι τελεία, ὅστις ἄμα τῇ ἐλευσίῃ τοῦ Ὀθωνος εἶχε καταβῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῆς οικογενείας του καὶ εἶχεν ἀποκατασταθῆ εἰς Ἀθήνας, ὅπου ἔζη φροντίζων ν' ἀναθρέψῃ καλῶς τὰ τέκνα του.

« Ἐμαθα, ἡγαπημένα μου συμπατριῶτα κύρ Τάσσο, τῷ ἔγραφε μετὰ τῶν ἄλλων ὁ Κλήμης, » ἀπὸ πολλοὺς καλοὺς πατριώτας, ὅτι προσδεύεις » εἰς τὸ ἔργον σου καὶ ἐχάρηκα πολὺ. Ὅμως νὰ » γνωρίζῃς, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐγεννήθη νὰ ζῇ » πάντα εἰς τὰ ξένα καὶ νὰ ταλαιπωρῆται. » Τώρα ὅπου ἔχομεν ἐδῶ μίαν πατρίδα ἐλευθε- » ραν, πρέπει νὰ συναχθοῦμεν ὅλοι ὡς παιδιὰ » ὑπήκοα καὶ ἁμόνοα, τριγύρω εἰς καλὴν μητέ- » ρα. Ἐλα λοιπὸν εἰς Ἀθήνας, νὰ ἰδῇς, ὅτι ἡμ- » πορῆ καὶ ἐδῶ ὁ ἄνθρωπος νὰ πλουτήσῃ, ὅταν » ἐργάζεται μὲ τὴν ἐδικὴν σου φρονιμάδα, καὶ » τιμιότητα, ὡς ἀκούω καὶ χαίρομαι καὶ εὐχα- » ριστῶ τὸν Θεόν. Ἐδῶ εἰς τὸν ἐλεύθερον ἀέρα » ἡμπορεῖς καὶ καλῶς ν' ἀποκατασταθῇς διὰ τὸ » μέλλον σου καὶ εἰς τὰ τέκνα, τὰ ὅσα ἔλα σοῦ » χάριση ὁ Θεός, νὰ δώσῃς ἀνατροπὴν ὡς καθὼς ἐμπρέπει εἰς Ἑλληνόπαιδα ».

Ὁ Ἀναστάσιος γνωρίζων, ὅτι ὁ γέρον Κλήμης ἔχει θυγατέρα ἐν ὄρα γάμου, ἐνόησε τὴν ὑποκεκρυμμένην πρότασιν καὶ ἐνδομύχως ἠύχαριστήθη. ἤρχισε δὲ καὶ αὐτὸς νῦν νὰ σκέπτηται περὶ γάμου καὶ ἀπεφάσισε νὰ κατέλθῃ ὄντως εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅταν θ' ἀποκτήσῃ χίλια φλωρία ἀκόμη:

— Μὲ τέσσαρας χιλιάδας φλωρία, ἔλεγεν, ἡμπορεῖ κανεὶς κἄτι νὰ κάμῃ.

Καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ χρόνος οὗτος δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἔλθῃ, δὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν ἐπιστολήν τοῦ Κλήμη.

Γ'

Ὅτε τῷ 1850 εἶδεν ὁ Ἀναστάσιος ὅτι ἦτο πλέον κάτοχος πέντε περίπου χιλιάδων φλωρίων, ἐτακτοποίησε τὰς ὑποθέσεις του καὶ ἐκκίνησε διὰ τὰς Ἀθήνας. Ἐφερε περιουσίαν σημαντικὴν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τοῖς μετρητοῖς εἰς τὸ θυλακίον, 28 ἔτη εἰς τὴν νεότητά, φρόνησιν καὶ πείραν τοῦ κόσμου ἀρκετὴν εἰς τὸ κρανίον, καὶ τιμιότητα εἰς τὰ στήθη. Βεβαίως ταῦτα ἤσαν ἰκανὰ ἐφόδια, ἵνα εὐπαρουσιάστως ἐμφανισθῇ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γέροντος Κλήμη, ἀλλ' ὁ Ἀναστάσιος ἐφρόντισε καὶ διὰ πάντα ἐκεῖνα τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα, ἅτινα καθιστῶσι μᾶλλον εὐπαρουσίαστον καὶ ἀξιόπρεπτον τὴν πρώτην ἐμφάνισιν ἐνὸς μελλονόμου. Ἐπεμελήθη λοιπὸν τὰ τῆς ἀναβολῆς, ἅτινα πλουσιῶς ἀπεταμίευσεν ἐν ταῖς ἀποσκευαῖς του, ἐπρομηθεύθη μικρὰ τινὰ δῶρα διὰ τοὺς μέλλοντας συγγενεῖς του καὶ ἀγο-

ράσας ἐκρυψεν εἰς τὸ βάθος τῶν κιβωτίων τοῦ ἀκόμη καὶ τὰ διὰ τὴν μέλλουσαν μνηστήν του δῶρα. Βυδαίμων αὐτὸς ἐν τοῖς σχεδίοις του, δὲν ἐφρόντιζε νὰ μάθῃ ἂν ἡ διαιτησὶ σιωπῆ του εἰς τὸ γράμμα τοῦ γέροντος Κλήμη θεωρήθη ὡς συγκατάθεσις ἢ ὡς ἄρνησις. Ἦτο βέβαιος, ὅτι ὁ γέρον Κλήμης αὐτὸν ἐξελέξατο ὡς μέλλοντα σύζυγον τῆς θυγατρὸς του, ἦν καίτοι δὲν ἐγνωρίζεν, ἐφαντάζετο τελείαν. Ἀμέριμος καὶ οὐδαμῶς ὑποπτέων, ὅτι δυνατὸν νὰ ἐπῆλθεν ἀλλοίωσις τῆς τῶν περιστάσεων, πρὸς μὲν τὴν μητέρα του, ἀποστέλλων χρήματα, ἔγραψεν ἀεὶ πᾶσι εἰς τὸν » Θεὸν καὶ δι' εὐχῶν σου νὰ τελειώσω καλὸν γάμον » μὲ μίαν χωριανὴν μας, κ' ἔτσι ν' ἀπολαύσῃς » ὅ,τι ἐπιθυμεῖς, πρὸς δὲ τὸν Φιλιώτην ἀποχαιρετῶν αὐτὸν, ἔλεγε:

— Δὲν σοῦ εἶπα τίποτε, διότι δὲν ἔλα καλὰ, καλὰ, ἀποφασίσει, ἀλλὰ τὰρὰ πλέον ἡμπορῶ νὰ σοῦ τὸ εἶπῶ, κύρ Δημήτρι. Πιστεύω εἰς αὐτὸ τὸ ταξιδί μου νὰ τελειώσω ἐνᾶ συνοικίον μὲ μίαν καλὴ κοπέλα.

— Πῶς; ἀνεφώνησεν ὁ Φιλιώτης, ὁ ὁποῖος ἠθάβητο τὴν ἀνάγκην τοῦ Ἀναστασίου εἰς τὸ κατὰστημά του καὶ ἐνόμιζεν ὅτι οὐδέποτε οὗτος θ' ἀπεχωρίζετο αὐτοῦ. Πῶς; πηγαινεις, ἀδελφέ, νὰ πανδρευθῆς καὶ δὲν μᾶς τῷ εἶπες ἀρχήτερα; Ἐμεῖς ἄλλα σχέδια εἶχαμε διὰ σέ. Γνωρίζεις, ὅτι ὁ ἀδελφός μου, ἴσθην Πόλι, ἔχει θυγατέρας, ὅτι τὸ κατὰστημά μας ἐκεῖ θέλει διευθυνηθῆ... ἄλλα ἐμεῖς σχεδιάζαμε μὲ τὸν ἀδελφόν μου, διότι σ' ἐξετιμήσαμεν... ἀλλὰ πάντα ἐλέγαμεν: Ὁ Τάσσο εἶνε νέος ἀκόμη. Σὺ, ἀδελφέ, δὲν ἐπάτησας ἀκόμη τὰ τριάντα, καὶ θέλεις νὰ σκαλωθῆς; Δὲν ἀφίνεις πρῶτα νὰ κάμῃς νὰ μεγάλας δουλειὰς δικαίς σου καὶ νὰ εἰμασθε πάντα εἰς σύνδεσμον συγγενικὸν καὶ ἐμπορικόν; Νὰ, ἐμεῖς ποῦ σοῦ εἶχαμεν ἔτοιμον ἐμπόριον καὶ κατὰστημα μὲ τὸν δρόμον του εἰς καλὸν σήμειον εἰς τὴν Πόλι.

Ὁ Ἀναστάσιος ἤρχισε νὰ σκέπτηται, ὅτι τὸ μέλλον, ὅπερ τόσω βόδιον τῷ ἐζωγράφιζεν ὁ εὐφυὴς Κυνουριεὺς, ἦτο πολὺ πραγματικώτερον τοῦ ἀβεβαίου ἐκείνου, ὅπερ ἐταξείδευεν, ἵνα ἐπιτύχῃ εἰς Ἀθήνας. Ὁ πρὸς τὰ χρήματα ἔρωσ τῷ ἔλεγεν, ὅτι ἐδῶ ἔπρεπε ν' ἀγκυροβολήσῃ, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου ἡ ἰδέα νὰ καταστήσῃ σύζυγόν του τὴν θυγατέρα τοῦ πεφημισμένου συμπολίτου του, παρεκίνει αὐτὸν νὰ πλεύσῃ, πρὸς τὸν Πειραιᾶ. Ἐν τῇ ἀμφιταλαντεύσει ταύτῃ, ἀπεκρίθη μὲ ὄλην του τὴν διπλωματικὴν λεπτότητα εὐφυοῦς Ἡπειρώτου:

— Ὅσον διὰ τὸν ἐμπορικὸν σύνδεσμον, κύρ Δημήτρι, πιστεύω νὰ μὲ ἀξιώσῃ ὁ Θεός ν' ἀποκατασταθῶ καλὰ καὶ νὰ ἐμπορέσω, ὅπου καὶ ἂν ἦμαι, νὰ ἐξακολουθήσω πάντοτε ἐργασίας μαζὶ σας ὅσον ὅμως διὰ τὴν συγγένειαν ποῦ μοῦ προτείνεις, τί νὰ σοῦ εἶπῶ. Λόγο, εἶνε ἀλλῶ-

θεια, δὲν ἔγω δοσμένο, ἀλλὰ κάπως ἔχω μιά ὑποχρέωσι νὰ καταβῶ εἰς τὴν Ἀθήνα δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν. Ἡμπορεῖ όμως καὶ νὰ μὴ γείνη τίποτε! Καὶ τώρα ποῦ μοῦ παρίστησες τὰ πράγματα ἄλλως, ἴσως καὶ δὲν γείνη. Τὸ κάτω, κάτω, ἐγὼ δὲν ἔδωκα ὑπόσχεσι καὶ θὰ ἰδοῦμεν καὶ διὰ τὸ ἄλλο. Διότι ἡ ἀλήθεια εἶνε, πῶς ἢ ἀνεψιά σας μοῦ κάμνει τιμὴν καὶ τέλος πάντων, ἔμα ὑπάγω εἰς τὴν Ἀθήνα καὶ ἰδῶ τὰ πράγματα, θὰ σοῦ γράψω.

— Ἐ! σὺ τὸ καλὸ, Τάσσο μου, εἶπευ ὁ Φιλώτης εὐχαριστήμενος ἐνδομύχως, δι' ἃ παρήγαγον οἱ λόγοι τοῦ ἀποτελέσματος. Πήγαινε εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ Θεοῦ καὶ Κύριος κατευθῆναι τὰ διαδήματά σου! Νά, ἄλλο δὲν ἔχω νὰ σοῦ εἰπῶ, προσέθηκε καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη.

Οὕτως ἀπεχωρίσθησαν οἱ δύο τέως συνέταιροι, ἐκείνος μὲν κρατῶν ὡς ὑπόσχεσιν τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ Ἀναστασίου, οὗτος δὲ φέρων ἀπὸ τοῦδε τὸν διαταγμὸν εἰς τὰς ἀποφάσεις του.

Ζ

ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις παρουσιάσθη μίαν πρῶτὴν ὁ Ἀναστάσιος Ζαγοραῖος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Νικολάου Κλήμη ἐν Ἀθήναις. Ἐζήτησε τὸν γέροντα καὶ τὸν ἀδήγησεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὅπου εὗρεν αὐτὸν εὐρωστὸν μὲν καὶ πλήρῃ ὑγείας κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλ' ὑπὸ ἡμιπληγίας, παραλύσεως τὸν ἀριστερὸν βραχίονα καὶ τὸν ἀντίστοιχον πόδα, κρατούμενον κἀθηλωμένον ἐπὶ εὐρέος τροχήλατου ἀνακλίντρου. Ὅσα ἔγεινεν ἢ γνωρίμα τῶν συμπατριωτῶν, ὁ γέρον ἐνηγκαλίσθη τὸν Ἀναστάσιον ἐν διαχύσει καὶ ἐκλάυσε!

— Καλῶς ὦρισε, καλῶς ὦρισε, ἔλεγε κατ' ἐπιανάληψιν. Δὲν σ' ἐπέριμενα, κύρ Τάσσο μου. Ἄρα εἶδα καὶ ἔπερασάν τρεῖς, τέσσαρες μῆνας καὶ δὲν μοῦ ἀπεκρίθηες εἰς τὴν γραφὴν μου, εἶπα πῶς ἡ δουλειὰ σου σ' εἶχαν σκιάσει εἰς τὴν Βραίλια καὶ δὲν ἠμποροῦσες νὰ ἔλθης δ' αὐθιγὰ κάτω. Δόξαν νάχη ὁ Θεὸς ποῦ ἤλθες νὰ σὲ γνωρίσωμε! Νά φωνάζω, ἀλήθεια, τὴν κόρην μου νὰ τὴν γνωρίσης, προσέθηκεν, ὡς σπεύδων νὰ ἐπανορθώσῃ λάθος ἀκούσιον.

Καὶ χωρὶς νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς τὸν Ἀναστάσιον νὰ προσθέσῃ τι, ἐφώναζεν ὁ γέρον:

— Μαρία, Μαρία!

Νεῖα γυνὴ περίκαλλης μετροῦ ἀναστήματος καὶ ζωνθὴ ἐπευσεν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ γέροντος κρατούσα βρέφος ἐν τῇ ἀγκάλῃ:

— Νά ἡ κόρη μου; νά καὶ τὸ ἔγγονό μου. Τὴν ἐπ' ἀνδρῶνα πρόπερι τὸν Αὐγουστο μὲ τὸν γυῖό τοῦ καπετάν Μάνθου ἀπὸ τὴν Χειμάρρα, ἂν τὸν ἔχης ἀκουστά, καὶ μοῦ ἔδωκεν ὁ Θεὸς καὶ ἔγγονο ἐπάνω 'ς τὸ χρόνο. Εἶνε τώρα ὁκτώ μηνῶν αὐτὸς ὁ κύρ Περικλῆς ποῦ βλέπεις.

— Ἐλα ἐδῶ, μπλέ, στὸν παπποῦ, μασκαροτζίκο, προσέθηκε διαχυνόμενος εἰς τρυφερότητα πρὸς τὸν μικρὸν ἔγγονον, ὅστις ἐγέλα δεικνύων στόμα ροδίζον καὶ φαλακρὸν ὀδόντων.

— Ἄ, ἀλήθεια, Μαρία, ἔρχασά νὰ σοῦ εἰπῶ, ὅτι ἀπ' ἐδῶ τοῦ λόγου του εἶνε ὁ συντοπιτῆς μᾶς κύρ Τάσσο Ζαγοραῖος, γυῖος τῆς Χαίδως ἂν τὴν θυμῶσαι, τῆς κόρης τῆς γέρω—Νόνως ἀπὸ τοῦς Μάτσαίους, προσέθηκεν ὁ γέρον ἀναπτύσσων τὴν γενεαλογίαν τοῦ ξένου του, ἐνῶ ἤδη ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ εἶχε σφίξει τὴν χεῖρα ἐκείνου προσφωνήσασα:

— Καλῶς ὦρισάτε!

Ἄλλ' ὁ Ἀναστάσιος λατατο παραζαλισμένος, ὀρθίος καὶ συνσταχμένος, ἀναλογιζόμενος πόσον ὁ γέρον Κλήμη ἐπέσπευσε τὸν γάμον τῆς θυγατρὸς του, ἐξ μῆνας περίπου μετὰ τὴν ἀνευ ἀπάντησεως ἀπομείνικαν ἐπιστολὴν πρὸς αὐτὸν, χωρὶς ν' ἀναμείνῃ τῆς σιωπῆς του τὴν λύσιν. Καὶ ἐνῶ προσεπάθει νὰ ἀποδιώξῃ τὰς πρώτας δυσχερεῖς ἐντυπώσεις, ἐπεφάνη, ὡς ἐν μέσῳ ἀγλῶας, εἰς τὸν ἐσκοτισμένον νοῦν του, ἡ μειδιῶσα μορφή τοῦ Δημητρίου Φιλώτη καὶ ἤχησαν εἰς τὰ ὠτά του, ὡς μελωδία μουσικῆς μακροθεν ἐρχομένη, οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ Κυνοουρέου: «Γνωρίζεις, ὅτι ὁ ἀδελφός μου, ὁ σπὴν Πόλι, εἶνε θυγατέρα, ὅτι τὸ κατάστημα ἐκεῖ θέλει διευθυνητῆ...» Καὶ εἰς τὴν μορφήν τοῦ νέου ἐμπόρου ἐγένετο αἴθρια, ἡ δὲ φυσικὴ ἰλαρότης τῆς φυσιογνωμίας του, ἀποδιωχθεῖσα ἐκείθεν πρὸς στιγμὴν ἐκ τῆς ἀπροσδοκῆτος τῶν σχεδίων του ἀτυχίας, διεχύθη καὶ πάλιν ἐπ' αὐτῆς.

— Καὶ ὁ υἱός σας, κύριε Κλήμη; ἠρώτησε στρέφον τὴν ὀμλίαν.

— Εἶνε εἰς τὸ Παρίσι αὐτός, κύρ Τάσσο μου, διότι εἶχε μεγάλην κλίσιν εἰς τὰ γράμματα καὶ τὸν ἔστειλα ἐκεῖ νὰ τελειοποιηθῇ, ἀμέσως ποῦ ἐτελείωσεν ἐδῶ τὸ Πανεπιστήμιον. Θὰ μᾶς ἔλθῃ καὶ αὐτός εἰς τὸν χρόνον πιστεύω. Ἐπιθυμοῦσα νὰ τὸν ἔχω κοντά μου, εἰς τὴν κατὰστασιν ὅπου εἶμαι, ἀλλὰ βλέπεις αἱ σπουδαί του τὸν κρατοῦν ἀκόμη ἐκεῖ. Ἐπειτα δὲν σοῦ λέγω, στενοχωροῦμαι πάντοτε ὅπου δὲν ἠμπορῶ νὰ κινήσω χεῖρι καὶ πόδι ἀριστερά, ἀλλὰ πάλιν, δόξαν γάχη ὁ Θεός, εἶμαι κατ' ὅλα τὰ ἄλλα ὑγιῆς καὶ εὐτυχῆς, διότι ἔχω ἐδῶ τὸν γαμβρὸν μου καὶ τὴν κόρην μου, ἔχω τὸ ἔγγονάκι μου, ὁ υἱός μου προσδέει, βλέπω συχνὰ τοὺς πατριώτας ὅλους εἰς τὸ σπῆτι μου, καὶ ὡς εἶνε καλὰ οἱ ἄνθρωποι, ὅλοι μ' ἐνθυμοῦνται καὶ μὲ ἀγαποῦν.

— Τί λόγος, κύριε Κλήμη! παρενόησαν ὁ Ἀναστάσιος. Ἡμεῖς σὰς θεωροῦμεν ὅλοι καύχημά μας καὶ σὰς σεβόμεθα ὡς πατέρα κοινόν.

— Ἀς ἴσθῃ καλὰ, προσέθηκεν ὁ γέρον Κλήμη εὐχαριστηθεὶς ἐνδομύχως. Θέλων δὲ ν' ἀπο-

μακρύνῃ τὴν συνδιάλεξιν ἀπὸ τοῦ ἀτόμου του, ἠρώτησε τὴν θυγατέρα του:

— Ἐτοιμάσαν, Μαρία, τοῦ κύρ Τάσσο τὸ δωμάτιον; ἐσυγύρισαν τὰ πράγματά του;

— Δὲν εἶδα τίποτε πράγματα νὰ φέρουν, πατέρα, ἀπεκρίθη ἐκείνη.

— Πῶς γίνεται; ποῦ εἶνε τὰ πράγματά σου, κύρ Τάσσο;

— Ἀκούθησα εἰς τοῦ συμπατριώτου μας τοῦ κύρ Ζήση, ποῦ κρατεῖ τὸ Χάινι τῆς Χουρμαδιάς, κύριε Κλήμη, διὰ νὰ μὴ σὰς δώσω βάρους...

— Ἄ, αὐτὸ μόνον δὲν γίνεται, κύρ Τάσσο μου, διέκοψεν αὐστηρῶς ὁ γέρον. Θὰ μείνης εἰς τὸ σπῆτι μᾶς, ὡς ποῦ νὰ ἰδοῦμε τί θ' ἀποφασίσῃς καὶ ἔπειτα πᾶς ὅπου σὲ φωτίσῃ ὁ Θεός! Τὰ πράγματά σου ὅμως τώρα θὰ κουβαληθοῦν ἀμέσως ἐδῶ.

Η'

Οὕτως ὁ Ἀναστάσιος πιστεύσας ἐπὶ μακρὸν, ὅτι θὰ εἰσῆρχετο ὡς γαμβρὸς εἰς τὸν οἶκον τοῦ γέροντος Κλήμη, ἐγκαθίστατο νῦν ἐκεῖ ὡς φιλοξενούμενος. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν διετῶν διασταγμῶν τοῦ θυγατρὸς τοῦ Κλήμη εἶχεν ὑπανδρευθῆ καὶ εἶχεν ἀποκτήσει τέκνον, ἐνῶ αὐτὸς ἤρχετο μόλις σήμερον κομίζων τὰ δῶρα τῆς μηστείας. Ἐδοκιμάζε βεβαίως ἐνεκὰ τούτου πικρίαν τινα καὶ μόλις ἡ ραδιὴ εἰκὼν τοῦ μέλλοντος, ἢ ἐπέδειξεν αὐτῷ, ὡς ἐν ἀπόπτῃ, ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του, ὁ Φιλώτης, κατηύναζε τοὺς ἐλέγχους, οὓς ἠσθάνετο ἐπὶ τῇ διατεῖ ἀλόγῳ σιωπῇ του. Ἀπ' ἑτέρου ὅμως συγκατοικῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην μετὰ τῆς οἰκογενείας, ἢς ἐπρόκειτό ποτε νὰ γείνη μέλος, διέκρινε τὰς σκιάς τῆς φαινομένης εὐδαιμονίας ἐν τῷ οἴκῳ ἐκείνῳ, τὴν ἀσθένειαν ἐξ ἐνός τοῦ γέροντος Κλήμη, τὴν δεσμεύουσαν τὸν πλήρη ζωῆς καὶ ἐνεργείας χαρακτήρα του, καὶ τὴν ἀργίαν ἐξ ἄλλου τοῦ συζύγου τῆς Μαρίας Ἰωάννου Μάνθου, ὅστις, ὡς γνήσιον καπετανόπουλον, εἶχεν εἰσελθεῖ ὡς κατακτητῆς εἰς τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην καὶ ἐσκόπει νὰ παραμείνῃ ἐκεῖ ἄεργος, ροκανίζων τὴν ἔτοιμον τοῦ πενθεροῦ του περιουσίαν. Καὶ ὑπὸ τὰς περιποιήσεις καὶ τὰς πατρικὰς συμβουλὰς τοῦ Νικολάου Κλήμη, ἐμάντευσεν ὁ Ἀναστάσιος μεταμέλειαν αὐτοῦ διὰ τὴν σπουδὴν, ἢν ἔδειξε περὶ τὸ συνοικίσιον τῆς θυγατρὸς του. Ὁ Ἀναστάσιος ἀπῆλθεν οὕτω ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ πλείονος στοργῆς ἀπὸ μέρους τοῦ γέροντος, ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν σεβασμὸς του ἐμεγαλύνετο καὶ εἰς τὰς συμβουλὰς τούτου ὑπέκρινε ἀπεφάσις νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς Πειραιᾶ ἐμπορευόμενος. Ἐγράφη λοιπὸν πρὸς τὸν Φιλώτην τοὺς σκοποὺς τοῦ ὑποδηλῶν αὐτῷ συγχρόνως, ὅτι εὐχαριστῶς καὶ διὰ δεσμῶν συγγενείας θὰ συνεδέετο μετὰ τοῦ οἴκου του. Ὁ δὲ εὐφυῆς Κυνοουρέος μελετήσας

τὰς προτάσεις τοῦ Ἀναστασίου καὶ ἀναλογισθεὶς πόσον ἠδύναντο νὰ πολλαπλασιασθῶσι αἱ ἐπιχειρήσεις του ἐν εἰς τὰ δύο καταστήματα, τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸ τῆς Βραίλιας, προσετίθετο τρίτον ἐν Πειραιεὶ ὑπὸ τὴν πεπειραμένην διεύθυνσιν τοῦ Ἀναστασίου, ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ἐπιδοκιμάζων τὰ σχέδιά του καὶ ὀρίζων συνέντευξιν μετὰ ἐν ἔτος εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως οἱ συγγενικοὶ δεσμοὶ συσφιγέωσιν ἐτι μᾶλλον τοὺς ἐμπορικοὺς.

Οὕτως ὁ Ἀναστάσιος ἐγκατέστη ἐν Πειραιεὶ καὶ ἤρξατο ἐμπορευόμενος μετὰ σπανίας εὐδοκίμησης. Μετὰ τινὰς δὲ μῆνας ἐνθιδὼν εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ γέροντος Κλήμη, ἢ μᾶλλον ὑπολογίζων τὴν μέλλουσαν ἀπουσίαν του καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ἔχη παρ' ἐαυτοῦ ἄνθρωπον ἐμπιστοσύνης, εἰς εἰς ἐν ν' ἀφήσῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καταστήματος, ἐδέχθη ὡς συνέταιρον τὸν Ἰωάννην Μάνθον, καταβαλόντος τοῦ πενθεροῦ του τὰ δι' αὐτὸν κεφάλαια.

Ὁ διπλασιασμὸς οὗτος τῶν κεφαλαίων τοῦ Ἀναστασίου ἐδιπλασίασε καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις οὕτως ἐπικερδῶς, ὥστε ὅτε μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνα τελεῖσθαι τοὺς γάμους του, ὁ Δημήτριος Φιλώτης, εὐρισκόμενος ἤδη ἐκεῖ, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν του, τῷ ἔλεγε:

— Τὸ καλλίτερον δῶρον διὰ τὴν ἀρραβωνιαστικὴν σου εἶνε ὁ ἐφετείνός σου ἰσολογισμός!

(Ἐπεται συνέχεια).

Ρ

Η ΛΙΜΝΗ ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΚΑΣΤΡΟΥ

Ἰστορικὴ ἀνάμνησις.

Συνέχεια καὶ τέλος ἰσθ' προηγ. φύλλον.

Δ

Ἡ λέμβος προσήγγισεν ὑπὸ τὴν σκιάν καὶ παρὰ τὴν βίξαν γηραιῆς πλατάνου, ἣτις ἐρριζωμένη μεταξὺ ὕδατος καὶ ξηρᾶς καὶ ἐπικλιθῆς πρὸς τὴν λίμνην μεθ' ὅλα τὰ γηρατεῖα τῆς φιλαρέσκως κατοπτρίζει ἐν τῷ κρυσταλλίνῳ καθρέπτη τῶν ὑδάτων τὸ κυφὸν σώμα τῆς.

Ἄρα ὡς ἐπατήσαμεν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ὁμᾶς γυναικοπαίδων συνηθροίσθη περὶ ἡμᾶς καὶ βλέμματα ἑταστικά καὶ περίεργα μᾶς κατετόξευον πανταχόθεν. Τὸ μέρος, εἰς ὃ ἀπεβιβάσθημεν, ἦτο ἀκριβῶς ἡ περιοχὴ τῶν θειούχων ἱαματικῶν ὑδάτων τοῦ Μουρσιάνου, κατὰ τὴν ὥραν δὲ ταύτην τοῦ ἔτους πολλοὶ εἶχον προσέλθῃ ἐκεῖ ἐκ τῶν περὶ χωρίων ἰδίως, χάριν τῶν λουτρῶν. Ἄλλ' ἄνεκ τὴν περιοχὴν πᾶσαν μάλιστα ἀνεζήτησα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἔχνος ἀνθρωπίνης κατοικίας μονίμου· οἱ παλαιῶροι ἀσθενεῖς καὶ οἱ συνοδευόντες αὐτοὺς οἰκεῖοι ἀναγκάζονται ὡς νομάδες ἠσκητῆς νὰ πῆξωσιν, ἢ ἐκ κλάδων δένδρων καλύβην νὰ ἰδρῶσιν, ἢ καὶ ἐν ὑπαίθρῳ ὑπὸ σκιάν πλατάνου νὰ ζητήσωσιν

άσουλων. Τὰ δὲ λουτρά εἶνε ἔτι εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῶν κατάστασιν παρητημένα, οὐδὲν ἄλλο ἢ αὐλαξ πληρουμένη ἐκ τῶν παρ' αὐτῆ ἀναβλυζουσῶν ἀφρόνων ψυχρῶν πηγῶν, μυσσὰρ δὲ ἡ θέα τῶν λουομένων ἐκεῖ ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς.

Ἐπάρχει ἰδέα ὅτι τὸ θειοῦχον αὐτὸ ὕδωρ τῶν λουτρῶν εἶνε ὠφέλιμον καὶ πινόμενον ὠφελῆ δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς ὕγιεις ὡς καλὸν στομαχικόν. Ὁ σύντροφός μου, καθὼ ἰατρός μετὰ πολλοῦ ἐπιστημονικοῦ ζήλου ἐπέδωθε εὐθὺς εἰς τὴν καταναλώσιν τοῦ ἀνεξόδου φαρμάκου πειραματιζόμενος ἐπὶ τοῦ ἰδίου στομάχου· τῆ ἐπιμονῆ δ' ἀπαιτήσαι αὐτοῦ ἤγγισα εἰς τὰ χεῖλη τὰ βρωμερὸν αὐτὸ ἀπόβρασμα τοῦ κάτω κόσμου. Ἡ γέυσις αὐτοῦ εἶνε ἀηδής, ἀπόζει δὲ ὡς ἀπόπλυμα ρυπαροῦ ὄπλου· ἀμφιβάλλω ἂν ἡ ὠφέλεια τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ εἶνε μείζων τῆς βλάβης, ἣν προξενεῖ ἡ ἀηδία τῆς γεύσεώς του. Νομίζω δὲ ὅτι ὁ φίλος μου ἰατρός δὲν ἠγχαριστήθη πολὺ ἐκ τῶν πειραμάτων του....

Ἐν τούτοις τὰ λουτρά, ἂν στερεῶνται τόσων ἄλλων, δὲν στερεοῦνται ὅμως καφενεῖου· ἅμα συναθροισθῶσιν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ εἰκόσιν Ἕλληνας, πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ ἰδρυθῆ καφενεῖον; Τὸ καφενεῖον εἶνε ζύλινον τετράγωνον, στενὸν ὡς κιβώτιον ἐμπορευμάτων, ἔχει σιαδάα πρὸ αὐτοῦ ἰστεγασμένην διὰ ξηροῦ φύλλωματος πλατάνων καὶ πικροδαφνῶν, καὶ ἐδώλια καὶ τραπέζας πεπηγμένας ἐν τῇ γῇ χάριν στερεότητος· ὑπὸ τὴν σιαδάα ταύτην ἐκάθητο τρεῖς φουστανελλοφόροι, ἐπεσκοπίζε· δὲ τὰς λένκας αὐτῶν περιβολὰς καὶ τὸ βάσον ἐνὸς παπᾶ· οἱ τρεῖς ἐκάπνιζον καὶ ἔπινον καφέν, ὁ παπᾶς μόνος κλινὰς τὴν κεφαλὴν ἐμέτριε τὰ χασημμάτά του ἐπὶ τῶν κόκκων τοῦ κομβολογίου του.

Ἐν τῷ λινο σακκῷ τοῦ χωροφύλακος περιείχετο μῆρος ἄμμου ἐντὸς φύλλου ἐφημερίδος τετυλιγμένος, καὶ ὁ χωροφύλαξ ἀπέθηκε τὸν σακκὸν ἐπὶ τραπέζης καὶ ἐξήγαγε τὸν μῆρον· ἀφῆρεσε τὴν ἐφημερίδα καὶ ἠτοίμαζε το ἴσως νὰ σχίσῃ καὶ ἀπορίψῃ αὐτήν, βτε βαρεῖα ἐτίθη ἡ χεὶρ τοῦ παπᾶ ἐπὶ τοῦ ὤμου του:

— Χριστιανέ, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μὴν πετάξῃς τὴν ἐφημερίδα.

Τὸ ὕφος, ἡ ἐξαγγελία τῶν λόγων, ἡ ἐπιβλητικὴ στάσις τοῦ παπᾶ εἶχον τι τὸ κωμικὸν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ μειδιάσῃ!

— Καί τί τὴν θέλετε τὴν ἐφημερίδα, παπᾶ μου;

— Νὰ ἰδῶ κ' ἐγὼ τίποτε νέα...

Ἐίχε λάβῃ ἤδη ἀνά χεῖρας τὸν πολυτίμον χάρτην ἡμισχοσμένον, κατερρυπωμένον ἐκ τοῦ αἵματος καὶ ἀνεζήτει ἐν τῷ κόλπῳ ἀνυπομόνας τὴν θήκην τῶν δισίπτρων του.

— Δὲν πιστεύω ὅμως νὰ εἶνε πολὺ νέα ἡ ἐφημερίς, εἶπον ἐγὼ.

Ὁ παπᾶς εἶχεν ὀπλισθῆ τούς ὀφθαλμούς διὰ τῶν στορογγύλων ὑκλίων καὶ ἀνεζήτει τὴν ἡμερομηνίαν. Δυναυγὲς χαρὰς ἐπεχύθη ἐπὶ τῆς μορφῆς καὶ τῆς βατώδους γενειάδος του:

— Ἐἶνε τῆς 15 μαΐου, εἶπε. Ἡ τελευταία ἐφημερίδα ποῦ ἔχω διαβάσῃ εἶνε τῆς 27 ἀπριλίου. Καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ θυλακίου ἐπέδειξεν ἐπιμελῶς δεδιπλωμένον φύλλον Παλιγγενεσίας.

Ἐνῷ δ' ὁ παπᾶς ἐπεδίδατο εἰς τὴν μελέτην τῆς αἰμοσταγῆς Ἐφημερίδος τῆς 15 μαΐου, ὁ σύντροφός μου κ' ἐγὼ κατεπινομεν τοὺς γέλωτάς μας, διότι ὁ ἐφημεριδομανὴς ἐφημέριος ἐμάνθανε κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰδήσεις ἡλικίας πλείον τῶν δύο μηνῶν· ἡ δ' ἐξ αὐτῶν ἐντύπωσις ἐξωγραφεῖτο ποικιλοτρόπως ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας του....

— Πηγαίνομεν νὰ περιπατήσωμεν ὡς ποῦ νὰ ψηθῇ τὸ κρέας:

Ἐἶπεν ὁ σύντροφός μου, ἐνῷ ὁ χωροφύλαξ διωθελάσας καὶ καταλλήλως παρασκευάσας τὸν μῆρον ἠτοίμαζε τὴν πυράν. Ἀπεδέχθη τὴν πρότασιν εὐχαρίστως, βίψαντες δ' ἐπ' ὤμου τὰ ὄπλα διηυθύνθημεν βραδυποροῦντες πρὸς πυκνὴν συστοιχίαν πλατάνων κειμένην ἐπὶ τῆς πρὸς δεξιὰ ὄχθης.

Ε'

Ὅτε ἐπανήλθομεν ἐκ τῆς μικρᾶς ταύτης ἐκδρομῆς, ἐξ ἧς οὐδὲν ἄλλο ἀπεκομίσαμεν ἢ πλούσιον καὶ λιπαρὸν βόρβορον ἐπὶ τῶν ὑποδημάτων, εὐρομεν τὸν μὲν μῆρον σχεδὸν ἐψημένον, τὸν δὲ Κώσταν ἀναμίνοντα ἡμᾶς ἵνα μὴς ὀδηγήσῃ εἰς μέρος, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἐξέλεξεν ὡς καταλληλότερον διὰ τὸ πρόγευμα, πέραν πρὸς τὰριστερὰ τῆς ὄχθης. Ἦτο δ' ἀληθῶς ἀρίστη ἡ ἐκλογὴ, διότι τὸ μέρος ἐκεῖνο δὲν ἔχει τέλματα οὔτε βρύα, οὔτε καλαμῶνας, ἀλλὰ μόνον πλατάνους καὶ ἄλλα δένδρα, καθήμενός τις δ' ἐκεῖ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς λίμνης ὑπὸ σκιὰν δασέος φυλλώματος ἐκτείνει ἐλεύθερον τὸ βλέμμα πέραν καὶ κύκλῳ ἀνά τὴν λίμνην πᾶσαν.

Ἐκεῖ καὶ ἄγρια κλήματα πολλὰ ἐρριζωμένα παρὰ τὰς πλατάνους περιεπλάκησαν ἐπὶ τῶν κορμῶν καὶ ἀνερριχθήθησαν μέχρι τῶν ὑψηλοτάτων κλώνων καὶ ἐκρεμάσθησαν ἐκεῖθεν καὶ ἀνεδίθησαν παραδόξως καὶ ἀπετέλεσαν οἱ σχοινοειδεῖς αὐτῶν ἐμήκεις κλάδοι ὡσεὶ ἑξάρτια πλοίων καὶ αἰώρας ὑπὲρ τὴν λίμνην ταλαντευομένας. Ἐἶνε δὲ τόσον ἰσχυροὶ οἱ κλάδοι οὔτοι ὥστε ἀσφαλῶς δύναται τις καὶ νὰ κάθηται ἐπ' αὐτῶν καὶ νὰ ταλαντεύηται κατοπτριζόμενος ἐντὸς τοῦ κάτωθεν ἀποστίλβοντος ὕδατος. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὀλισθήσῃ τις ἢ ὁ κλάδος κοπῆ, ἢ πτώσις εἶνε ἀκίνδυνος, καὶ μόνον ὁ παφλασμός ἀνθρώπινου σώ-

ματος θὰ ἐκφοβίσῃ τοὺς ἰχθύας καὶ θὰ θολώσῃ τὰ νερά.

Παρὰ τὴν ὄχθην ταύτην μέσῳ τῶν ριζῶν τῶν πλατάνων ἀναβρῦσσαι μικραὶ πηγαὶ καλοῦ ὕδατος, ἀπηλλαγμένου τῆς τε γεύσεως καὶ τῆς ἰαματικῆς δυνάμεως τῶν ἄλλων ἐκεῖ πέραξ ὕδατων. Πλησίον τοιαύτης πηγῆς ἰατροῦθη τάπης ἐκ φυλλοπληθῶν κλάδων ἀντικαθιστῶν τραπίζας καὶ τραπεζομάντιλα καὶ πινακία. Οἱ συνδαιτυμόνες ἐγένοντο ἐπτά, διότι ἐκτὸς τῶν δύο ἁλίων προσεκληθῆ καὶ ὁ παπᾶς, κρατιώσας ἤδη τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐφημερίδος, καὶ τις πραγματευτῆς Μαθίος καθὼ ἰδιοκτήτης καὶ παίκτης μπουζουκίου.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ γεύματος ἦτο ὅπως συνήθως σιωπηλὴ καὶ ψυχρὰ, ἀλλ' ὁ οἶνος βαθυμῆδον καὶ τὰς φρένας ἐθέρμανε καὶ τὰς γλώσσας ἔλυσε. Τότε ὁ Ἠπειρώτης ἀλιεύς ἀνευ παρακλήσεως ἐτόνισε τὴν λιγυρὰν φωνὴν του πρὸς τὰ σύματα τοῦ μπουζουκίου, ἀπερ ὁμολογουμένως μετὰ πολλῆς τέχνης ἔκρουε Μαθίος ὁ πραγματευτῆς. Ἐκ τῶν ἐρωτικῶν διστίχων, ἅτινα ἐμελῶδεῖ τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο ἀνευ διακοπῆς, τὰ μὲν πρῶτα ἦσαν ἀπλῶς αἰσθηματικά, τρυφερὰ καὶ περιπαθῆ:

Σοῦ στέλινο δὴδ γαρύφαλα, τὰ δὴδ σ' ἐνὰ κλωνάρη·
ἔτσι ἔγω ἰλιπία 'ς τὸ θεὸ νὰ γίνωμ· ζευγάρη.

Σήμερ ἡ κόρη π' ἀγαπῶ θὰ βγῆ νὰ σεργιανίσῃ,
θέ μου, νὰ κάτῃς συννεφιά, ἥλιος μὴν τῆ μαυρισί.

Τὴ μάνα σου τὴ μάγισσα φακὶ θὰ τὴν ποτίσω,
Νὰ πέσῃ ν' ἀποκοιμηθῇ νερῶν νὰ σὲ φιλήσω.

Ἀλλὰ βαθυμῆδον ἐξήθησαν μέχρι τῆς ὑψίστης ἀκμῆς τοῦ πάθους, μέχρι τῆς υπερτάτης δὲ δραματικότητος ἐξυψάθη καὶ τοῦ ἀλιεύς ἡ ἐξαγγελία· ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐξήρχετο τρομῶδης, συγκινημένη, παρακλητικὴ ἢ ὀξεία, συριατικὴ ἐνθεσιασμένη καὶ σπαρακτικὴ εἰρωνεῖα καὶ ἐθρόντα εἶτα ἐκδίκησιν καὶ κατάραν:

Ἄν ἀποθάνω γὰ γὰ σὲ ὁ κόσμος κ' ἂν λέγῃ;
Πρῶτα τὸν φαρμάκωσῃ κ' ὀστέρα τότε κλαίει.

Μερίαστε, δένδρα καὶ κλαριά, μὴ στέκεσθε ἔμπροστά μου,
θὰ βάνω μὲ κακὴ φωτιά νὰ κάψω τὸ σεβᾶ μου.

Λουλοῦθι σ' εἶχα 'ς τὴν καρδίᾳ καὶ μῶγεινες ἀγκίθι,
'Ὁ κόσμος τὸ θαμμάζεται πῶς τέτο' ἀγάπη ἔχάθη.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀλιεύς εἶχον πληρωθῆ δακρύων, στεναγμῶς βαθύτατος ἐξῆλλε τῶν σπλάγχων του, ἐθράξε ποτήριον πλήρες καὶ τὸ ἐξεκένωσε μέχρι πυθμένος. Πάντες δὲ οἱ λοιποὶ μετέχοντες τῆς συγκινήσεως τοῦ ἀοιδοῦ ἐσιώπων προφανῶς συγκινημένοι. Ἦτο λοιπὸν ὑπόκρισις αὐτῆ, τόσον τεχνικὴ, τόσον τελεία, ἢ τοῦ οἴνου ἀποτέλεσμα; Ὅχι! ἦτο ἀλήθεια, ἦτο πραγματικότης! Ὡς νὰ ἐμάντευσεν ὁ Κώστας τοὺς μυχίους συλλογισμοὺς μου, ἔσπευσε νὰ δώσῃ τὴν ἐξήγησιν:

— Κατάρρα! ἔκραξε καὶ ἔρριψεν εἰς τὴν λίμνην τὸ κενὸν ποτήριόν του, ὅποτε θέλω νὰ γλεντίσω, νὰ τραγουδήσω, νὰ πιά, μοῦ ἔρχεται 'ς τὸ λογισμό μου. Τέσσαρα χρόνια πέρασαν, ἄφησα τὴν πατρίδα μου, ἄφησα τὰ Γιάννενα καὶ ἦρθα δὴδ μονάχος, ξενητεμμένος γιὰ νὰ τὴν ξεχάσω. Τίποτε, τίποτε.....

Καὶ διὰ φωνῆς σιγηλῆς, ἐλεγειακῆς, ὡς ἐν ἐπιλόγῃ ἐτόνισε τὸ τελευταῖόν του διστίχον:

Ἄνιμ ἐν γίνεταί κ' ἔμμε 'ς τὸν κόσμῳ πρὸς μέγιστο,
Παρὰ 'ὲ λιγγορᾶς κορμὶ ὅπου τὸ χεῖρετ' ἄλλοι!

Οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ ἀτυχοῦς ἀοιδοῦ διέπεσαν ὡς ἀκούκῃ ἐγχειριδίου τὴν καρδίαν μου. Μὴ ἦτο προαἰσθημα;

ΣΤ'

Ὅλοι εἶχον κοιμηθῆ τῆδε κάκεισε κατεκεκλιμένοι ἐν τῇ σιᾷ. Ἀπέμεινα μόνος μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ παπᾶ Νικόλα, ὅστις ὑπεσχέθει νὰ μοὶ εἴπῃ πῶς ἐκτίσθησαν τοῦ Ἀλάμπη τὰ Γεφύρια ἐξαπλήρου ἤδη τὴν ὑπόσχεσιν του:

— Ἐἶνε μὲ μερὰ πέρα ποῦ τὴ λένε Βουβαλοπέτσι· ἔξερεις γιὰτί τὴ λένε ἔτσι;

— Ὅχι!

— Ἄκουσε λοιπόν. Ἐδῶ καὶ διακόσκα χρόνια ἕνας χωριανὸς ποῦ εἶχε χωράφι ἐκεῖ βλέπει 'ς τὸν ὕπνο του μὲ νυχτιὰ πῶς μίε' 'ς τὴ γῆς ἐκεῖ εἶνε χωμένο ἕνα βουβαλοπέτσι γεμάτο φλουρί. Ὁ χωριανὸς ἀναγάλλασε μίε' 'ς τὸν ὕπνο του κ' ἐξύπνησε. Ἀἶ, εἶπε μὲ τὸν νοῦ του, ἀναστενάζοντας, ὄνειρο ἦταν, ψέμμα ἦταν μακαρί νάταν ἀλήθεια! Τῆ δευτέρῃ βραδεῖᾳ τὸ ἴδιο ὄνειρο πάλι. Ὁ χωριανὸς ἐξύπνησε καὶ σταυροκοπήθηκα, « Ὑπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ! » εἶπε. Τρίτη νύχτα, πάλι τὸ ἴδιο ὄνειρο. Ὁ χωριανὸς δὲν βάσταξε πλειά, πῆγε νὰ τοῦ γυρίσῃ ὁ νοῦς· σηκώνεται τὰποταχὺ καὶ ἴσια 'ς τὸ χωράφι σκάφτει, σκάφτει, σκάφτει ἴσα μὲ τὸ μεσημέρι, κ' ἐκεῖ δὴ ποῦ ἀπόστασε πλειά καὶ πῆγε νὰ παρατήσῃ τὸ ἔινάρι ἀπελπισμένος ἠνοιώθει κάτι σὰν ἀκληρότερο μίε' 'ς τὸ χῶμα· χτυπᾶ, σχίξεται τὸ πέτσι καὶ περιγέται φλουρί ἢ γῆς τριγύρω. Ὁ χωριανὸς μαζώνει πλειά ὅσῳ ἔμπορεσε καὶ τᾶλλο τὸ σκεπάζει κ' ἔτσι ἀπὸ ἕλιγο καθεμέρα τὸ κουβαλεῖ σπῆτι του. Μὰ κάποιος κακὸς γείτονας τὸν πρόδωσε 'ς τὸν Ἀλάμπη ποῦ ἦταν τότε ἄρχοντας τοῦ Βραχωρίου, καὶ ὁ καλὸς σου Τοῦρκος χωρὶς κρίσι 'ς τὸν κρεμάει τὸ χωριανὸ σὰν σταφύλι ἀπ' τὸν πλάτανο, ποῦ ἦταν ὡς πρὸ δύο χρόνια 'ς τὴν πλατεῖα καὶ τὸν ἐκοψ' ὁ δήμαρχός μας γιὰ νὰ τὸν πουλήσῃ γιὰ φωτόζυλα. Ὁ Ἀλάμπης ἔβανε 'ς τὸ χεῖρι καὶ τὸ φλουρί τοῦ χωριανοῦ ὄλο, μὰ πῆγε 'ς ταῦτά τοῦ Σουλτάνου τὸ πρᾶμμα, καὶ ὄχι πῶς τάχα τὸν ἔνοιωσε γιὰ τὸ ἄδικο κρέμασμα τοῦ χριστιανοῦ, μόνον γιὰτί νὰ πάρῃ τὸ φλουρί ὁ Ἀλάμπη.

πης και να μην το δώσει 'ς το Δοβλίτι στέλνει το λοιπόν φερμάει να του πάρουν το φλουρί και το κεφάλι. Μή κατεργάσης κι' ο μπέης σαν το μυρίττακι βάνει εργάταις κι' άρχινά να χτίζη τα γεφύρια, που ήτον τόσφ χρειάζόμενα 'ς τον τόπο. Άμα του είπαν το λοιπόν την κατηγορία πώς έπηρε τα χρήματα αυτός, για το Δοβλίτι τα 'πηρε, άποκρίθηκε, και καλό 'ς τον τόπο κάνω ξεδεύοντάς τα για να χτίσω τα γεφύρια. Έτσι ο Σουλτάνος τον έσυχώρησε και τα γεφύρια γίνονταν και βρίσκονται ως τα σήμερ ακόμα.

Ο παπύ Νικόλας περατώσας την τόσφ ένδιαφέρουσαν διήγησίν του άπήλθεν ένα κοιμηθῆ, εγώ δ' άπομείνας μόνος πολλήν ήσανόμην επίθυμιαν να μιμηθώ τους συντρόφους μου, διότι και πρωϊότερον του συνήθους είχον έξυπνήσει και εκ του δρόμου καταπονήθῆ. Άλλά μόλις εκλείσθησαν τα βλέφαρά μου, οι κώνωπες της λίμνης έπωφεληθέντες της άκινήσιας μου ήβλησαν τα πανηγυρικά αύτων σαλπίσματα και πανστρατιζή επέτέθησαν κατά του προσώπου μου και των χειρών. Ητο λοιπόν άδύνατον να κοιμηθῶ, διότι, σημειώσατε, τα πτερωτά αυτά ζιζάνια της λίμνης δέν είνε μικρά και άπωσούν έξημερωμένα ως τα των πόλεων, άλλ' άγρια και άιμοδιψή, είδος μικρών σφηκων ως προς το κέντημα.

Εύτυχως είχον πώς να διέλθω την κληκτικην αύτην ώραν της θερινής μεσημβρίας. Κωδωνισμοί ήκούσθησαν έλόνεν προσεγγίζοντες και μετ' όλίγον έπρόβλεον άνά την όχθην έγγυς και πέραν αϊγών και προβάτων ποίμνια ύδηγούμενα υπό μικρών ποιμένων και ποιμανιδων. Τα ποίμνια ήρχαντο ένα ποτισθών εις την λίμνην και προεπορεύοντο ποίμην οι δασύκκαλοι κριοί, πολλοί ως πρεσβύται, κοιμάζοντες επί τη ήγεμονία του ποιμνίου και κροταλῶντες έν τη ταλαντεύσει του τραχήλου τους βαρυήχους κώδωνας, ήκοντο δε βελάζοντα, κύπτοντα από τουδε την κεφαλήν, ως υπό το βάρος της μοιραίας μαχαίρας, ήτις την αναμένη, τα συναγελαζόμενα πρόβατα, αι μητέρες άμνάδες, οι άνήλικοι άμνοί. Που δέ ήγούντο ύψάυχενες οι πωγωνοφόροι τράγοι, όξύφωνα κροταλίδια σημαίνοντες, και άναμασώντα και βλακωδώς προσατενίζοντα τους δισσώτας αύτων όφθαλμούς, τῆδε κάκεισε έσκορπισμένα και άνασκιορτώντα ήκολούθουν τα γυναικόπαιδα αύτων. Προσῆλλον δέ μετ' όλίγον και άγέρωχοι βόες και ίπποι έλεύθεροι χαλινοῦ, και ή όχθη πῆσα έθωρηθήη και έπληρώθη ζωής. Και εκελάριζον της λίμνης τα νερά υπό μυρίων γλωσσών λαιχόμενα και κατεσχίζετο ή λεία αύτης έπιφάνεια και έθολούτο υπό των ίππων, οτινες άναρτύτον αύτην πησίζοντα δία του ποδός, υπό των βοών, οτινες έβυθίζοντο μέχρι της κοιλίας και κύπτοντες κτώπτριζον έντός των ήπειροβαθών αύτων όφθαλμών την άγανή των υδάτων έκτασιν.

— "Α, δέν κοιμήθηκες ; ήρώτησεν ο Κώστας προσερχόμενος.

— Πώς να κοιμηθῆ κανείς μ' αυτά τα κουνούπια ;

Ο άλιεύς εκίνησε μειδιών την κεφαλήν· είχεν άνακτήσει όλην την έκφρασιν της συνήθους εύθυμίας :

— "Αμ, εδώ, γυιέ μου, πρέπει να βάλῃ καγιές μεντζεσόλαις 'ς τα μούτρα του για να 'μπορέσει να κοιμηθῆ καλά και να μην του κοσκινίζουν το κρέας αυτά τα σιδερομυτικά τα τελώνια. Και πριν δέν ήταν έτσι να 'πηρε : εδώ και δυό χρονια έχουν που άρματωθήκανε σαν γενιτσάροι.

— Τι έκαμαν ; ήρώτησα μη έννοων τί ήθελε να είπῃ δία των περιφράσεων αύτων.

— Είχ' έρθῆ, άδερφέ, 'ς τα λουτρά για καμά μας μοίρα πρόπερι το καλοκαίρι ένας πραιματευτής, Κοντά 'ς τάλλα τα έμπορευματα είχε και βελόναις χιλιάδες. Άμα που άποκοιμήθηκε ο πραιματευτής, μαζόνονται σύνναφο όλα τα κουνούπια της λίμνης χύνονται 'ς της βελόναις, της κλέφτουνα... και από τότε κάθε κουνούπι είνε άρματωμένο με μιὰ βελόνα· γι' αυτό τρυπούν έτσι.

Ητο δυνατόν να μη γελάσω εξ όλης καρδίας επί τη χαριστάτη αύτη έξηγήσει του εύφους Ήπειρώτου ;

Z'

Ενώ ακόμη ή χλιαρότης της μετὰ μεσημβρίας ώρας δέν είχεν έκτρωθῆ ποσώς, έπεθεβάσθημεν εις την λέμβον. Έπρόκειτο να διαπλεύσωμεν ήδη την αύλακα, δι' ής τα ύδατα των λιμνών φέρονται προς τον Άχελάον, την κοινώς καλούμενην Μπουκα της Λίμνης. Θαυμάσια δέ είχον άκούση περί της φυσικής καλλονής της αύλακος ταύτης και ή καρδια μου έπαλλεν εξ άνυπομονησίας και προσδοκίας καθ' όσον ή λέμβος έφείρετο προς το στενόν.....

Είμεθα ήδη έγγυς του άπειροδούς στενεῦ· στρέφον το βλέμμα άφ' ενός μάστιγ άναζητώ το μέρος, δι' οῦ εισηλόμεν, στρέφον δ' άφ' έτέρου δέν μαντεύω πόθεν μέλλομεν να διαλέσωμεν προχωρούντες. Αι Ιτέαι, τα φράξα, τα σκληθρα, αι πλατάνοι, οι καλαμώνες, αι πυμπληθείς περιπλακάδες και τα λοχχώδη βρύα και οι πολυώνυμοι θάμνοι και τα ταπεινά χόρτα περικλείουσι έν στενή πρασίη στεφάνη την θέαν. Και συνάμα βλέπει τις μόλις άνω τεμάχιον γαλανού ούρανου κεντημένον δία πρασίαν φυλλωμάτων και κάτω τεμάχιον γαλανού ύδατος κατοπτρίζον φυλλώματα πράσινα. Η άπαυγάζουσα δ' αύτη και μονομερής άπόχρωσις του γαλανού και του πράσινου, καταπλημμυρούσα την θρασιν, οι περιβομβούντες μονότονοι τερετισμοί του τέττιγας άποκοιμίζοντες το οῦς, ή χλιαρά άτμόσφαιρα χαλαρούσα και συμπιέζουσα την άναπνοήν, και

το λικνισμα της λέμβου βουκαλών τον λογισμόν και την συνείδησιν, επιφέρουσι γοητευτικήν τινα νάρκην, είδος ύπνωτισμού. Και νομίζει τις ότι άποσυντίθεται, αναλύεται βαθμηδόν, εκλείπει ως έτομον και συνταυτίζεται μετὰ της περίε φύσεως. Τοούτος οῦ ήνε ίσως ο δία του κεκλεισμένου άρώματος των άνθών θάνατος !...

Ο Κώστας έν τούτοις δέν έπαυεν θυμῶν μετὰ του συντρόφου μου, και το θέμα της διμιλίας αύτων, άνάλογον προς την γοητείαν του τόπου, ήσαν αι Νεράιδες. Και έλεγεν ο άλιεύς πλείστα περί της φύσεως και των ήθών των αίθεροπλάστον αύτων κατοικων της λίμνης, αίτινες λούονται και χορεύουσι και άδουσι καθ' ώρισμένες ώρας. Τοούτον δ' επέδρασαν επ' έμοῦ οι λόγοι του Ήπειρώτου, ώστε και ότε επήγησε και διεπλήομεν το στενότερον μέρος της αύλακος, το σκιερότερον και μῆλλον μυστηριώδες, έν τῆ συνήχησει, ήν άπέτελουν αι κώπαι, και οι τέττιγες, και τα πτηνά, και μεμακρυσμένη τις φλογέρι· ποιμένος, έράντευον ώσει ύπολανθάνον γλυκύ και σαγηνευτικόν τι ξσμα, του όποιου οι λόγοι κατεκλήουν την άκοήν και την καρδίαν και ότι το ξσμα αυτό οῦδέν άλλο ήτο ή :

Το τραγούδι της Νεράιδας.

Ζαφειρά είνε τα μάτια μου, ρουμπινιά είνε τα χείλη και τα μαλλιά μου μάλαμα κι' άσῆμι το κορμί μου. Ρόδα και κρίν' άνθοβολούν άπ' το γλυκόγέλο μου και γίνεται το δάκρυ μου κλωνι μαργαριτέρη.

Εγώ ειμ' ή κόρη του νερού κι' ή όμορφη Νεράιδα !

Σ της λίμνης τῆπατα νερά παλάτι έχω χτισμένο Κ' έχω κοπέλλια του γλαυοός, της νεροβιδαις [σκιάδαις] Κ' ύφαινω άλάσπρα φορεσιαις άπ' τον άφρό της λίμνης και ξεπροβάλλω όλόγυμνη κι' άφρόχυμην λάμπη.

Εγώ ειμ' ή κόρη του νερού κι' ή όμορφη Νεράιδα !

Σαν κή η ήλιος 'ς τα ψηλά και γείνη μεσημέρι Βγαίνω άπ' τα βάθη του νερού βασιλισσα 'ς τα κάλλη. Ο ήλιος όπου με θωρεί πρέσσια χρυσοφέγγει Κι' όποιος με ιδῆ λαβώνεται και χάνει το μυαλό του.

Εγώ ειμ' ή κόρη του νερού κι' ή όμορφη Νεράιδα !

Μέσ' 'ς την άλέμαυρη νυχτιά την άστροστολισμένη Στήνω χορό 'ς της καλαμιας κι' άρχίζω τα τραγούδια. Κ' ύστερα πέφτω 'ς τα νερά και λούζω το κορμί μου, και πέφτουν τῆστρα από ψηλά και με γλυκοφιλοῦνε.

Εγώ ειμ' ή κόρη του νερού κι' ή όμορφη Νεράιδα !

Καρά 'ς το νερό τον όμορφο, τον άξιο του λεβέντη, Όπώχει μάνα μάγισσα και χίλια μάγια ξέρει. Μάγια θά βίξη 'ς το νερό και θά να με μαγέψη και θά τον κάνω βασιλιά και θά του γείνω σκιάδα.

Εγώ ειμ' ή κόρη του νερού κι' ή όμορφη Νεράιδα !

Και πάλι άλλοι κι' άλλοίμονο 'ς τον άμοιρο λεβέντη, Όπώχει της άγάπης γυιός, και του σεβδά κοπέλλι. Θά τον 'ξεσάρω 'ς τα νερά και θά τον ξεγελάσω και θά να γείνη σκιάδος μου κι' εγώ βασιλισσά του.

Εγώ ειμ' ή κόρη του νερού κι' ή όμορφη Νεράιδα !

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΤΟ ΡΟΔΟΝ

Συνέχεια 'ς προηγούμενον φύλλον.

Τα διάφορα είδη της ροδῆς δέν είνε σαφώς άπ' άλλήλων διακεκριμένα, τουτέστι δέν δύναται να ορισθώσιν έκαστον δία σημαντικων χαρακτηριστων, οῦς δέν έχει έτερον, ίσως δε αίτια τουτού είνε το σχετικώς νεανικόν της ήλικίας του γένους της ροδῆς κατά τους γεωλογικούς χρόνους, καθόσον έτερα φυτά, ζώντα ήδη πρό πολλων γεωλογικων αίωνων, έχουσι τα γένη αύτων καθαρώς διακεκριμένα. Οι βοτανικοί τουλάχιστον εύρισκουσι μεγάλας δυσχερείας ζητούντες να διακρίνωσι δι' άρρηθίων και άναλλοιώτων χαρακτηριστων και αύτας τας έγχωρίους ροδάς ακατ' όνομα και είδος καθόσον ύπάρχουσι μεταβατικά μορφα μεταξύ όλων των ειδών αύτων. Έκ τουτου προέρχεται και ή εύχέρεια, μεθ' ής αι ροδαί διασταυρούνται προς άλλήλας κατά την γονιμοποίησην. Τοιαύται ροδαί μεγάδες, προερχόμεναι εκ της γονιμοποιητικής διασταυρώσεως δύο ειδών, όχι μόνον ένοῦσιν έκπληκτικώς τους χαρακτηριστων των δύο άρχικων ειδών, άφ'ων παρήχθησαν, αλλά και διακρίνονται δία το δαιφιλές της βλαστήσεως, δία το μέγε και διπλούν των άνθών, δία την μακράν διάρκειαν της άνθήσεως και δία άλλας νέας όλως αύτων ιδιότητας. Αι ώραιότεραι δε κυρίως των ροδών ήμων είνε τοιαύται μεσάζουσαι μορφα, προκληθείσαι υπό των εύφυών άνθοκόμων δία της σκοπίμου μίξεως δύο μορφών, ός οῦτοι άνεζήτησαν δία των περιηγητών εις τας άπωτάτας χώρας της γῆς και έθεράπευσαν καταλλήλως έν τοις άνθοκομίαις.

Η πατρις των πλείστων ροδών, κυρίως δε των ώραιότερων εξ αύτων, είνε άγνωστος, όπως επίσης άγνωστῆ και πότε ο άνθρωπος παρέλαθεν αύτην υπό την προστασίαν του και από ποίου χρόνου ήρξατο να διαδίδῃ αύτην δία καταβολάδων ή δι' έμβολισμού από γένους εις γένος και από λαού εις λαόν. Όπως δε τα πλείστα φυτά του πολιτισμού τα καλλιεργούμενα έν τοις άγροίς, οῦν ο άραβόσιτος και ή όρυζα, ή κριθή και ή σίτος, οῦτω και ή ροδῆ είνε άπατρις. Τοῦτο δε άρμόζεται κυρίως εις την έκαστοντάφυλλον ροδῆν, την βουϊόδη, την ξανθήν και άλλα διάφορα είδη.

Η ροδῆ επιδεικνυει το κάλλος αύτης κατά τας

ἀρχάς τοῦ ἔαρος, ὅταν περιβληθῇ τὸ πράσινον ἔνδυμα. Οἱ λεπτοφυεῖς ὑποπράσινοι ἢ ὑπέρυθροι αὐτῆς κλώνες φέρουσι τῆδε κάκεισε γαμφῆς ὄφης ἢ ἐρυθρᾶς ἀκάνθας πιθανῶς πρὸς φύλαξιν τῆς ἀθωότητος. Αἱ ἀκάνθαι αὗται, αἱ ἱκανῶς ἰσχυραὶ ὅπως ἀποκρούσῃ πᾶσαν ἐπίθεσιν, παρέχουσιν εἰς τὴν ῥοδῆν νόσοντα θέληγητρα. Μεταξὺ τῶν ἀκανθῶν φύονται συνήθως μαλθακαὶ ἐρυθροκέφαλοι τρίχες, αἰτινες παρὰ τῆ βρωδαίᾳ ῥοδῇ διακλαδίζονται χαριέντως καὶ περιβάλλουσι θαυμασίως καὶ αὐτοὺς τοὺς κάλυκας τῶν ἀνθῶν διὰ βοστρυχώδους πολυπλόκου χυνοῦ. Ἀπὸ τῶν κλάδων τῆς ῥοδῆς ἐκφύονται τὰ φύλλα τῆς κόμης, ἔχοντα ἀνοικτὸν ἢ βαθύ πράσινον χρῶμα, ἐφ' οὗ ἀπλοῦται ἐνίστε χαλκέρυθρον ἢ χαλυδόχρουν ἐξάνθισμα. Καὶ ὅτι μὲν τὰ χρώματα ταῦτα καὶ τὸ ἐξάνθισμα εἶνε λεπτότατα καὶ διαρκείας βραχείας, ὅπως εἰς τὰς ῥοδᾶς τῶν βορείων χωρῶν, ὅτι δὲ διηνεκῶς πράσινα καὶ στιλβόντα, ὅπως εἰς τὰ εἶδη τῶν νοτιῶν χωρῶν, χαριέσσα ἐπίσης εἶνε καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν φύλλων. Ἐκατέρωθεν μίσχου μακροῦ ἀκανθοφόρου, ἀπὸ τῆς βάσεως τοῦ ὅπου ἐκφύονται δύο τοξαιδῆ παράφυλλα, συναρτῶνται δύο μέχρι τριῶν ζευγῆ φύλλων, ἀπὸ δὲ τοῦ ἄκρου ἐν καὶ μόνον. Ἡ περιφέρεια ἐκάστου τῶν φυλλαρίων τούτων εἶνε στρογγύλη ἢ ἔχει ὠραῖον ὠοειδὲς σχῆμα, τὰ δὲ χεῖλη αὐτῆς φέρουσι λεπτὸν προνοειδῆ χαραγμὸν. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ δίσκου διελαύνεται ὑπὸ πτεροειδῶν διακεκλαδισμένων νεύρων, ἐν μὲν τῇ πρᾶνῃ ἐπιφανείᾳ σχηματίζονται βαθείας ἀύλακας ἐν δὲ τῇ ὑπὲρ ἐξέχουσας γραμμᾶς· ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ κύρια ταῦτα νεῦρα διακλαδίζονται διὰ μικροτέρων καὶ λεπτοτέρων κλώνων, σχηματίζεται ἐπὶ τοῦ φύλλου λεπτὸν φλεβικὸν πλέγμα. Ὁλος δὲ ὁ μίσχος μετὰ τῶν φυλλαρίων τούτων ἀποτελεῖ ἐν καὶ μόνον φύλλον, καλούμενον ὑπὸ τῶν βοτανικῶν σύνθετον ἢ πτεροσχιδῆς, τὸ εἶδος δὲ τοῦτο τῶν φύλλων ἐδώρησεν ἢ φύσις εἰς τὰ τελειότερα τῶν φυτῶν. Αἱ μιμῶσαι μόνον (εἶδη ἀκακίων) ὑπερέχουσι τῆς ῥοδῆς διὰ τὴν ἐτι πολυσυνθετωτέρα κατασκευὴν τῶν φύλλων.

Ὅπως δὲ πᾶν μέγα ἐπὶ τῆς γῆς ὠριμάζει βραδέως, οὕτω καὶ οἱ κάλυκες τῆς ῥοδῆς ἀναπτύσσονται ἐν μακρῷ χρόνῳ.

Ὅταν ἀπαντὰ τὰ ἄνθη τοῦ ἔαρος ἀνθήσωσι καὶ ἀπανθήσωσιν, ἔλοι οἱ ψάλται τοῦ δάσους καύσωσι τὰ γλυκῆα αὐτῶν κελადήματα καὶ αὐτῆ ἢ λίγειά ἀηδῶν σπανιώτερον ἀμινύρεται χλοεραῖς ὑπὸ βάσσασι τονίζουσα διὰ μελαγχολικῶν ἀσμάτων τοὺς πόθους αὐτῆς πρὸς τὸ ῥόδον, ἄρχεται τοῦτο ἀνανήφον ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ κάλυκι ὕπνου καὶ ἀνοίγει τοὺς ἀνθίνους αὐτοῦ ὀφθαλμούς. Ὁ χρόνος τῆς ἀνθήσεως αὐτοῦ χαρακτηρίζει τὴν ὠραιότεραν ὥραν τοῦ ἔτους, καθ' ἣν αἱ πρᾶντα αὔραι καὶ αἱ μεθυστικώτεροι ὄσμαι συμπίπτουσι μετὰ

τῶν ποικιλωτέρων χρωμάτων καὶ τῶν ὠραιότερων μορφῶν. Ὁ ἀρχαῖος ποιητὴς Μελέαγρος ὁμιλῶν περὶ τῆς ὥρας ταύτης τοῦ ἔτους φαντάζεται τοὺς λειμώνας γελῶντας ὅταν ἀνοίγῃ ὁ κάλυξ τοῦ ῥόδου.

Χείματος ἡμερόντος ἀπ' αἰθέρος οὐρομένοιο
πορφυρῆ μέδουσα φερανθείος ἔαρος ὠρη·
γαῖα δὲ κυανὴ χλοερῆν ἐπέφατο ποίην
καὶ φυτὰ θηλήσαντα νέας ἐκόμησε πτάλοισι.
οἱ δ' ἀπαλὴν πίνοντες ἀειφύτου δόσαν ἡούς
λειμῶνες γελῶσιν ἀνοίγομένου ῥόδοιο.

Ἡ περίοδος, καθ' ἣν τὸ ῥόδον διατελεῖ ἐτι ἐντός τοῦ κάλυκος ἐγκλεισμένον, εἶνε ἡ ὠραιότερα καθ' ἅπαντα αὐτοῦ τὸν βίον. Ἐνεκα τούτου δὲ καὶ ὁ ἡμικλειστός κάλυξ τῶν ῥόδων θεωρεῖται ὡς σύμβολον παντός ἔρατεινῷ ἐπὶ τῆς γῆς, τῆς ἀθωότητος, τῆς νεότητος, τῆς ἐλπίδος, τοῦ ἀναπτυσσομένου ἔρωτος, τῆς παρθενίας τῆς ἀγνωσύσης τὴν ὠραιότητα αὐτῆς. Μικρὸν ὅμως κατὰ μικρὸν ὁ κάλυξ, πληροῦται, ὁ κόλπος αὐτοῦ διογκοῦται καὶ ἀπειλεῖ διαβρῆξιν τοῦ στενοῦ περιστηθίου. Ἐλαφρὸν ἐρυθρῆμα ὑπορώσκει διὰ τῶν ἐγκλειστων φύλλων. Πρῶταν τινὰ τέλος ἄρρωσθῆ τοῦ Ἄπριλιου ἢ τοῦ Μαΐου· τὸ ῥόδον εὐρίσκεται ἀνεωγμένον, συνεσταλμένον δὲ ῥίπτει τὰ βλέμματα περὶ τὸν περὶ αὐτὸ κόσμον.

Ἡ βασιλις τῶν ἀνθῶν λιχνιζομένη ἐπὶ τοῦ ταλαντευομένου ἀκανθοφόρου μίσχου κύπτει αἰσχυνηλῆ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς πρὸς τὴν γῆν. Ἐξῶθεν περιβάλλει αὐτὴν ὁ κάλυξ ὅμοιος πρὸς καλλιμόρφον κύπελλον, κωδωνοειδῶς ἀποκυρτούμενος, στενὸς κατὰ τὸν ἀχένα ὡς ἀγγεῖον ῥωμαϊκὸν ἢ καὶ κωνοειδῆς ὡς ποτήριον καμπανίτου. Ἐξῶθεν εἶνε πράσινος ἢ φέρει ἐξάνθησαν ἐρυθρίλουςαν, λείος ἢ ἀδρῆς ἐκ τῶν πορφυρῶν σμηρίγγων. Ἐσῶθεν ἐπενδύεται ὑπὸ ἀργυροφαιῶς κωδίου. Τὸ ἄνω χεῖλος τοῦ κάλυκος περιβάλλει παχύς ἢ χρυσοξανθὸς δακτύλιος, ὅστις προβάλλων ὀγκωδῶς πρὸς τὰ ἔνδον στενοῦ τὴν εἴσοδον εἰς αὐτόν. Μικρὸν τι κάτωθεν τοῦ δακτυλίου τούτου τὸ χεῖλος μεταβαίνει εἰς πέντε μακροὺς πρασίλους φυλλοειδεῖς ὀδόντας, οἵτινες, ἀπλοῖ ἢ ἐσθισμένοι κατὰ τὰ χεῖλη αὐτοῦ ἀναπτύσσονται ἐν σχήματι κώδωνος καὶ ἀναστρέφονται πρὸς τὰ κάτω. Οἱ ὀδόντες οὗτοι, ὅταν τὸ ῥόδον διατελῇ ἐν τῷ κάλυκι, περικρύπτουσι αὐτὸ ὡς ἡδὺ τι ἀπόκρυφον.

Μετὰ τὸν κάλυκα ἔπεται τὸ πλῆθος τῶν μεγάλων στρογγύλων ἢ καρδιοσχημῶν ἐγχρῶν φύλλων τοῦ ἀνθῶς ἢ τοῦ πετάλου τῆς στεφάνης, ἅτινα διὰ βραχείων ὀνύχων εἶνε διατεταγμένα κύκλω τοῦ ἐξω μέρους τοῦ ἐσωτερικοῦ δακτυλίου, οὐχὶ σχολαστικῶς καὶ ἀκόμψως τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου, ὅπως εἰς τὴν γεωργίναν ἢ τὴν καμέλιαν, οὔτε ἀτάκτως καὶ ἐν ἀκασιμῶ, ὅπως εἰς τὴν παιονίαν ἢ τὴν διπλὴν μήκωνα, ἀλλὰ πλησίον ἀλλήλων ἐν χάριτι καὶ ἐλευθερίᾳ κοσμίξ, ἀπο-

τελοῦντα ἐν ὄλῳ τελείαν σφαιροειδῆ μορφήν, ὡς ἂν νὰ ἔταξεν αὐτὰ ἡ χεὶρ μίας τῶν Χαριτῶν.

Τὰ πέταλα ταῦτα τῆς στεφάνης σχηματίζουσι τὸ λαμπρότερον μέρος τοῦ ῥόδου. Μόνον ταῦτα ἀποπνέουσι τὸ εὐάρεστον ἄρωμα· αὐτὰ καὶ μόνον φέρουσι τὸ λεπτοφυέστατον πλέγμα τῶν νεύρων καὶ τὸ τρυφερόν δέρμα ὕπερ ἀρχαῖοθεν οἱ ποιηταὶ συνέκρινον πρὸς τὰς παρείας ὠραιᾶς παρθένου, αὐτὰ δὲ τέλος εἶνε τὰ χρωστικὰ δι' ὅλης τῆς κλιμακῆς τῶν χρωμάτων, ἅτινα τὰ εὐμετάβλητα αἰσθήματα ἀναδιβάλλουσιν ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Ἐκεῖνο τὸ ῥόδον π. χ. φέρει τὸ ὠχρὸν χρῶμα τοῦ πόθου καὶ τῆς μελαγχολίας, τοῦτο πάσχει ἐκ τῆς χλωρώσεως τῆς διανοίας, τρίταν τι διαλαμβάνει ἐκ τοῦ τρυφεροῦ ἐρυθροῦ τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ ἔρωτος, ἕτερόν τι ἐκπυροῦται διὰ τοῦ καίοντος ἐρυθροῦ τοῦ πάθους. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ κίτρινον χρῶμα τοῦ φθόγου ἀντιπροσωπεύεται διὰ τῆς κίτρινης ῥοδῆς, τῆς καλουμένης ἐγλαντερίας. Τοῦναντίον δὲ τὸ κυανοῦν καὶ μέλαν ῥόδον διατελοῦσι μέχρι σήμερον ὁ πόθος καὶ εὐχὴ μόνον τῶν ἐμμανῶν κηπουρῶν· καὶ τὸ πράσινον δὲ ῥόδον εἶνε χρῶμα νοσηρὸν καὶ μὴ φυσικόν.

Ἐνδοθεν τῆς στεφάνης τῶν ῥόδων εὐρίσκομεν στέφανον ἀπειρῶν σσημάτων, ἢ τοῦ ἀργυρολεῦκων νημάτων, κατὰ τὸ ἄκρον αὐτῶν φερόντων χρυσοκίτρινους θυλάκους διχαζομένους κατὰ μῆκος καὶ δύο χώρους. Οἱ στήμονες οὗτοι εἶνε προσηρμοσμένοι ἄνω τῶν πετάλων ἐφ' ὅλης τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ δακτυλίου τοῦ περιβάλλοντος τὸ στόμιον τοῦ κάλυκος. Ἡ ἐσω δὲ ἐπιφάνεια τοῦ κάλυκος φέρει τριάκοντα μέχρι ἑκατὸν κορνοειδῆ ὄργανα, τοὺς ὑπέρους, ὧν τὰ ἐπιμήκη φσειδῆ κάτω ἄκρα, αἱ φουθῆκαι, κείνται βεθυθιαμέναι ἐντός τοῦ τριχῶδους ἐπενδύματος. Τὸ τριχῶδες δὲ τοῦτο ἐπένδυμα μετὰ τῶν ὠθηκῶν εἶνε τὸ προκαλοῦν τὸν δυσάρεστον γαργαλισμὸν ἐκ τῆς βίχσεως κατὰ τὸ γνωστὸν παιγνιον τῶν παιδῶν. Αἱ φουθῆκαι ἐπιμηκνύμεναι πρὸς τὰ ἄνω σχηματίζουσι τοὺς νηματοειδεῖς στύλους, οἵτινες ἐνούμενοι εἰς δέσμη διογκοῦνται κορνοειδεῖς, σχηματίζοντες τὰ ξανθόχροα στίγματα.

Οὕτω τὸ ἐν ἐξανθήσει ῥόδον εἶνε ὡς νύμφη κεκοσμημένη. Τὰ πέταλα τῆς στεφάνης ἀποτελοῦσι τὸ νυμφικὸν αὐτῆς ἔνδυμα, ὁ δὲ στέφανος τῶν στήμονων τὸ χρυσοῦν αὐτῆς διάδημα. Δὲν ἐγγίζομεν δὲ ποσῶς τὸ ζήτημα ἂν ἡ ὄσμη εἶνε ἢ γαμήλιος γλῶσσα τοῦ ῥόδου, δι' ἣς ἀνοίγεται ἔξοδος εἰς τὰ ἐνδόμυχα αὐτοῦ αἰσθήματα, ὅπως π. χ. θεωρεῖται τὸ ἄσμα τῆς ἀηδῶνος, καίτοι δυσχρησίθησαν τοῦτο ὄχι μόνον οἱ ποιηταὶ ἀλλὰ καὶ τινες λίαν εὐαίσθητοι φυσιοδίφαι.

Τοῦ ῥόδου ἀνθούσης ἀναφαίνεται νέα ζωὴ ἐν αὐτῷ. Καίτοι δὲ τὰ πλείστα φυτὰ φαίνονται ἡμῖν διάγοντα τὸν βίον ἐν ἡσυχίᾳ καὶ νάρκῃ, ἐν

τοῖς ἀνθεσιν ὅμως αὐτῶν ἀκμάζει ζωηρὰ ἐγρήγοροις. Τὸ ἄνθος φαίνεται εὐαίσθητον πρὸς ἐξωτερικοὺς ἐρεθισμούς, ἀντιδρᾷ δὲ κατ' αὐτῶν διὰ ζωσῶν κινήσεων. Καὶ τὸ ῥόδον δὲ ἡμῶν ἐκπύσσει τὰ πέταλά του μόνον ἐν καιρῷ ἡμέρας· πρὸς τὸ ἑσπέρας παραδίδονται ταῦτα πρὸς ὕπνον, κρυπτόμενα ὑπὸ τὸ προφυλακτικὸν περικάλυμμα τοῦ κάλυκος, τὴν δ' ἐπομένην πρῶταν ἀνανήφουσι πάλιν. Ὅλη ἡ πρὸ τῆς μεσημβρίας σχεδὸν πρῶτα παρέρχεται πρὶν ἢ ἐκπτυχθῇ ἐντελῶς ἡ μέγιστο-πρεπῆς τοῦ ῥόδου ἀναβολή, περὶ δὲ τὴν ὠρὰν μετὰ μεσημβρίαν παρασκευάζονται πάλιν τὰ πάντα πρὸς ὕπνον.

Τὸ χαριέν ὅμως τοῦτο παίγνιον τοῦ ὕπνου καὶ τῆς ἐγρηγόρευσης διαρκεῖ ἐπὶ τινὰς μόνον ἡμέρας, διότι ὅσῳ τὰ πέταλα τῆς στεφάνης ἐκπύσσονται καὶ ἀπλοῦνται ἀναπαυτικώτερον, τόσῳ δυσχερέστερον καθίσταται αὐτοῖς ν' ἀποσυρῶσιν ἐντός τοῦ μητρικοῦ καλυκίου περιβλήματος. Τὰ ἔχνη τῆς παρακμῆς ἄρχονται ἀναφανόμενα, τὸ τρυφερόν ἐρυθρὸν ἀποχρῶννυται, ἡ χαριέσσα τάξις συγγέεται, αἴφνης δ' ἰσχυρὰ τις αὔρα ἀποφυλλίζει καὶ ἀπογυμνοῖ ἐντελῶς τὸ ἀπανθήσαν ῥόδον. « Ῥόδον παρελθόν » λέγει ἡ ποιητὴς « μηκέτι ζῆται πάλιν ». Ἡ βραχεία δὲ διάρκεια τῆς ζωῆς τοῦ ῥόδου ἴσως εἶνε ἡ παρέχουσα αὐτῷ τὰ ὕψιστα θέληγητρα καὶ καθιστῶσα τὸ ἄνθος τοῦτο σύμβολον τῆς παραδικότητος τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων.

Ὅταν τὰ πέταλα τῆς στεφάνης τῶν ἀγρίων ἀπλῶν ῥόδων καὶ πολλῶν διπλῶν μαρνανθῶσι καὶ καταπέσωσιν, οἱ δὲ ἀνθῆρες τῶν στήμονων κενώσωσι τὸν κορνοτὸν αὐτῶν ἢ τὴν γύριν ἐπὶ τῶν ὑπέρων, μαρνανθῶσι δὲ καὶ ζηρανθῶσι καὶ ἐκ τούτων ὁ στύλος καὶ τὸ στίγμα, ὁ κάλυξ διογκοῦται ἰσχυρῶς, ἀπὸ πρασίνου μεταβάλλεται εἰς ἐρυθρὸν, γίνεται χυμῶδες καὶ γλυκύς, οὕτω δὲ ἔχομεν τὸ εἶδος τοῦ καρποῦ, τὸ ὀνομαζόμενον βοτανικῶς στεγοκάρπιον, ὕπερ συνίσταται ἐκ τοῦ κάλυκος ἐστεμμένου διὰ τῶν ἐρικνωμένων αὐτοῦ ὀδόντων φέροντος δὲ εἰς τὰ ἔνδον πολυάριθμα σπέρματα. Τὰ σπέρματα ταῦτα παρήχθησαν ἐκ τῶν φουθῆκων καὶ ἐγκλείουσι πυρῆνας ζώσιμον περιβαλλόμενον ὑπὸ σκληροτάτης θήκης.

Τὰ ὠραιότερα ὅμως τῶν ῥόδων φθάνουσι τὸ τέρμα τοῦ βίου ἅμα γυμνωθέντα καὶ ψιλωθέντα τῶν πετάλων αὐτῶν. Ἐνῷ δὲ τὸν βραχὺν χρόνον τῆς ἀνθήσεως τῶν λοιπῶν ἀνθῶν ἐπακολούθει δευτέρα περίοδος ὠριμώτερα, ἀφιερωμένη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν μητρικὴν φροντίδα περὶ τῶν σπερμάτων, ἢ βασιλίσσα τῶν ἀνθῶν θνήσκει ὡς νύμφη ἄγονος.

(Ἔπεται συνέχεια.)

Σ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

Ο ΖΥΘΟΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ

Ἐδιδάσκειτο πρὸ τινος χρόνου ἐν τινι τῶν εὐρωπαϊκῶν θεάτρων τραγῳδία ὑπόθεσιν ἔχουσα ἀναφερομένην εἰς τοὺς χρόνους τῶν Ῥωμαίων αυτοκρατόρων. Κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ δράματος ἦτο σκηνὴ συμποσίου, εἰς ἧ ἔειπε λησμονήσει ὁ πρὸς τοῦτο τεταγμένος ὑπέρτης τοῦ θεάτρου νὰ παραθέσῃ οἶνον, καὶ ὁ διευθυντὴς ἐν ἀπορίᾳ ἀφῆκε εὐρήθη πῶς νὰ οικονομήσῃ τὸ πρᾶγμα. Κατὰ τύχην εἶδεν εἰσφερόμενα εἰς τὴν σκηνὴν ποτήρια ζύθου. Ταῦτα λαβὼν παρέθετο πρὸ τοῦ Ῥωμαίου αυτοκράτορος καὶ τῶν συμποσίων αὐτοῦ πρὸς μεγάλην τῶν θεατῶν κατὰπληξιν, οἵτινες ἕως τότε πίστευον, ὅτι τὸ ἀφῆκεν τοῦτο ποτὸν οὐδέποτε ἔβρεξε τὰ χεῖλη τινὸς τῶν τοῦ παλαιῦ κόσμου ἀνθρώπων.

Οἱ θεώμενοι τὸ δράμα καὶ πάντες οἱ ἀναγνόντες ἐν ταῖς ἡμερῶσι τὸ γενόμενον πόσον ὀλίγον θὰ ἐξεπλήσσοντο, ἂν ἐγίνωσκον, ὅτι ὁ Ζῦθος, ὁ ἀφροστεφὴς υἱὸς τοῦ Καμβρίνου, ὡς συνήθως νομίζεται, ὁ κατορθῶν νὰ ἐμβάλλῃ εἰς εὐθυμίαν τοὺς σοβαροὺς Γεῦτονας καὶ τοὺς ζωηροὺς Ἑλληνας εἰς ἀλγηδόνας τοῦ στομάχου καὶ δυσθυμίαν, ἔχει παλαιστάτην καταγωγὴν καὶ δὲν ἦτο παντάπασιν ἄγνωστος εἰς τοὺς ἀρχαίους λαοὺς καὶ δὴ καὶ εἰς τοὺς ἡμετέρους προγόνους!

Πόσον ἦτο γνωστὸς μαρτυροῦσι τὰ ἀφῆκε ὀνόματα, δι' ὧν ἐκάλουν αὐτόν. Καὶ συνήθως μὲν ἐκαλεῖτο ὁ Ζῦθος καὶ τὸ Ζῦθος, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ βρύτος, βρύτον, βρύτιον, βύνη, βυνεύς, πίνος, πίνον, οἶνος κριθίνος καὶ πύρινος καὶ παρὰ τοῖς Κελτοῖς κόρμα καὶ κοῦρι. Ἐσκευάζετο δὲ συνήθως μὲν ἐκ κριθῶν, σπανιώτερον δὲ ἐκ αἴτου (πυρῶν) καὶ δὲν ὑπελείπετο πολὺ τῆς περιττῶν οἶνον εὐωδίας, ἀλλ' ἡ κατασκευὴ αὐτοῦ δὲν ὠμοιάζει παρὰ πολὺ πρὸς τὴν νῦν γιννομένην (1) καὶ ἀπὸ τῶν συστατικῶν αὐτοῦ ἔλειπεν οὐ μόνον ὁ λυκίσκος ἀλλὰ καὶ τὸ οἰνόπνευμα καὶ τὸ ὄπιον καὶ ἡ γλυκερῖνη καὶ αὐτὴ ἡ ψαρόκολλα, τόσον ἀφειδῶς προσφερόμενα εἰς τοὺς παρ' ἡμῖν ζυθοπότας.

Τὸν κριθίνον τοῦτον ἢ πύρινον (σίτινον) οἶνον ἔπινον πολλοὶ τῶν παλαιῶν βαρβάρων, οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Ἀρμένιοι, οἱ Λυσιταννοὶ, οἱ Κελτοί. (2) Οἱ δὲ Ἕλληνας οὐ μόνον δὲν ἠρέσκοντο εἰς τὸν τοιοῦτον οἶνον, ἀλλὰ καὶ κατεφρόνον αὐτοῦ ὡς ἀγεννοῦς πόματος, ὅπερ οἱ βάρβαροι ἔπινον σπαζίζοντες οἶνον διότι καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς πλουσίοις τῶν Κελτῶν τὸ πινόμενον ἦτο οἶνος, παρὰ τοῖς ὑποδεστέροις δὲ ἦτο ἐν χρήσει Ζῦθος ἔσκευα-

1) Fabricius Bibliotheca Graeca XII, 746.
2) Πλάτωνος Πλάτ. 952. — Ἡρόδοτος 2, 77. — Διοσκουρίδης 2, 109. — Ξενοφῶντος Ἀνάβασις IV, 5, 26. — Στράβων. — Ἀθήναιος.

σμένον μετὰ μέλιτος, παρὰ δὲ τοῖς πολλοῖς Ζῦθος αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἔνευ μέλιτος (3).

Ὅσῳσον εὐτελὲς ποτὸν ἐνόμιζον τὸν Ζῦθον οἱ Ἕλληνας ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐξῆς: ὁ Δισχυλὸς εἰς τὰς Ἰκέτιδας αὐτοῦ φέρει τὸν Βασιλέα τῶν Ἀργείων ἀπειλοῦντα τὸν ἀπὸ τῶν Αἰγυπτίων κήρυκα παραδόχον ἀπειλῆν, ὅτι δὲν θὰ εὐρώσιν οἱ Αἰγύπτιοι τοὺς ἀνδρας τοῦ Ἄργουσι πίνοντας κριθίνον οἶνον (4), χαίνουσι δὴλα δὴ ἐκ τούτου, ἀλλ' ἀκμαίους ὡς πίνοντας γενναῖον οἶνον πλὴν δὲ τούτου γνωρίζομεν, ὅτι τὸν βήτορα Δεινάρχον, διὰ τὸ τραχὺ καὶ γοργὸν καὶ σφοδρὸν φαινόμενον, ὅτι ὁμοιάζει τῷ Δημοσθένει, οὐκ ἀγαρίτως προσπαίζοντες τινες ἐκάλουν κριθίνον Δημοσθένην (5). Τέλος δ' ἐκ τοῦ χαρίεντος ἐπιγράμματος τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ ἀποστάτου πρὸς τὸν Ζῦθον:

Τίς πόθεν εἰς, Διόνυσε; μὰ γὰρ τὸν ἀληθέα Πάχου
οὐ σ' ἐπιγινώσκω; τὸν Διὸς οἶδα μόνον.
καίνος νέκταρ ὄδοσε, σὺ δὲ πρᾶγον. Ἦρᾶ σε Κελτοί
τῆ πανή βοτρυῶν τεύξεν ἐπ' ἀσταχῶν.
τῆ σε χρῆ καλέειν ὠμητήριον, οὐ Διόνυσον,
πυρογενὴ μάλλον, καὶ βρόμιον. (6)

Κ. ΖΗΣΙΟΥ.

ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΚΑΛΛΟΝΑΙ

Ὅσοι ἐρασιμία καὶ ἀγαπητὴ καὶ ἂν εἶνε ἡ νεανικὴ δροσερότης ὠραίας νεανίδος, λέγει Γερμανὸς τις, δὲν ἐξαρτᾶται ὁμοῦς ἐπ' αὐτῆς καὶ μόνῃς ἢ γυναικεῖα δύναμις τοῦ συναρπάζειν τὰς ψυχὰς τῶν ἀνδρῶν. Ἰουναντιὸν μάλιστα ἐκείναι αἱ γυναῖκες ἐξεγείρουσι τὰ μεγάλαίτερα πάθη καὶ ἐκλαμβάνονται ὡς ἐκτακτοὶ καλλοναὶ ὅσαι ὑπερέβησαν τὴν ἀμὴν τῆς νεανικῆς ἡλικίας καὶ ἐγένοντο ὠρμιοὶ ὠραιότητες. Ἡ παγκόσμιος ἱστορία τοὐλάχιστον ὑποστηρίζει διὰ πολυκριθίμων παραδειγμάτων τὴν γνώμην ταύτην. Ἡ ὠραία Ἑλένη π. γ. ἦτο πλέον τῶν 40 ἐτῶν ὅταν ἐκλάπη ὑπὸ τοῦ Πάριδος. Ἡ Ἀσπασία ἦτο ἡδὴ 38 ἐτῶν ὅτε συνήψε σχέσεις μετὰ τοῦ Περικλέους καὶ ὅμως ἐπὶ 40 ἔτη ἀκόμη ἀπῆλαυνεν ἀμειώτου φήμης ἐπὶ καλλονῇ καὶ ἐρασιμιάτῃ. Ἡ Κλεοπάτρα ἦτο πλέον ἢ τριακοντούτης ὅτε ἐτρέλλαν τὸν Ἀντώνιον, ὅστις τῇ ἔμεινε πι-

1) Ἀθήναιος IV, 152 c. — Ἦτο δὲ κρωτικὸν τὸ Ζῦθος καὶ τοὺς μεθυσκομένους ἐξ αὐτοῦ ἐξυπταίον εἰς τὰ νύκτα.
2) Ἄλλ' ἄρα σενάς τοι τῆς θεῆς οἰκίητορας
εὐρήσεται οὐ πίνοντας ἐκ κριθῶν μέθυ.
3) Ἐρμολογίης καὶ Λογγίνου. — Ὁ Πλάτωνος ἐννοεῖ τὸ κριθίνον οὐχὶ ἐπὶ οἴνου ἀλλ' ἐπὶ ἄραιου.
4) Εἰς τοὺς δύο τελευταίους στίχους ὁ ποιητὴς προσπαθεῖ διὰ παρανομίας καὶ ἄλλων παιγνίων ὅσα διὰ τοῦ «ὠμητήριον» ὑπονοεῖ τὸν ἐκ τῆς Ἀθήνας τὸν πρὸς τὸν θεομηνιακοῦς κερποῦς συγγενῆ τὸ πρῶτον δὲ συνθετικὸν τῆς λέξεως πρὸς τῆς δὲν εἶνε τὸ πῦρ ἀλλὰ τὸ σπῆρ (σπῆρας) πυρογενὴς δὲ (ἐκ τῆς λέξεως πῦρ) ὠνομάζετο ὁ Διόνυσος, ὅπως ὠνομάζετο καὶ βρόμιος, ἀλλὰ τὸν Ζῦθον ὁ Ἰουλιανὸς φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ καλωπῆν βρόμιον, ὅπερ αὐτὸν τῆ βρόμιον.

στὸς μέχρι τοῦ μετὰ δέκα ἔτη συμβάντος θανάτου τῆς. Ἡ Λίβια κατέκτησε τὴν καρδίαν τοῦ αυτοκράτορος Αὐγούστου 33 ἐτῶν. Καὶ ἐκ τῆς νέας δὲ ἱστορίας μακροθάνομεν ὅτι ἡ ὠραία Ἄρτεμις τοῦ Ποσειδῆ ἦτο 48 ἐτῶν ὅτε ἐνέπνευσε δεινὸν ἔρωτα εἰς τὸν 29 ἐτῶν τότε ὄντα βασιλέα Ἐρρίκον τὸν Β' τῆς Γαλλίας, ὅστις τὴν ἠγάπα μέχρι τοῦ θανάτου του. Ἡ βασίλισσα Ἄννα, σύζυγος Λουδοβίκου τοῦ II', ὁκτώ καὶ τριακονταετής ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ὠραιότερη ἡγεμονίς τῆς Εὐρώπης, οἱ δὲ θαυμασταὶ αὐτῆς Richelieu καὶ Buckingham ἐξηλοτύπων δεινότατα ἀλλήλους. Ἡ ἀοιδίμος Ninon de Lenclos λέγεται ὅτι καὶ ἐν ἡλικίᾳ 72 ἐτῶν ἦτο τόσω γόησσα καὶ ἐρασιμία, ὥστε πολλοὶ νέοι ἠτοκτοῦνθσαν ἐξ ἀτυχῶς πρὸς αὐτὴν ἔρωτος. Ἡ Bianca Capello ἦτο πλέον τῶν 38 ἐτῶν, ὅτε ὁ πολὺ νεώτερος ἡγεμὼν Φραγκίσκος Μένδικος ἐνομφεῖθη αὐτὴν ἐν ἔτει 1579 καὶ ἔφερον αὐτὴν μετὰ μεγάλης πομπῆς εἰς τὴν Φλωρεντίαν. Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' ἐνομφεῖθη τὴν Κυρίαν Main-tenon 43 ἐτῶν ὄνσαν, ἢ δὲ δεσποινίς Μάρς καὶ ἡ διάσημος Κυρία Ρεκαμιέ ἐφάσταν εἰς τὴν ἰδίῳς ἀκμὴν τῆς καλλονῆς αὐτῶν «ὅταν ἔγειναν σκαραντάρεις».

Εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν εἶνε πρὸ πολλοῦ γνωστὸς ὁ κ. Γουσταῦος Λαφφὸν, ὁ ἐν Ἀθῆναισι πρῶτος τῆς Γαλλίας, διὰ πολλῶν αὐτοῦ ποιητικῶν δημοσιευμάτων, ἔπειτα ἀποπνεύσει θερμὸν καὶ ἀκρατοῦ φιλελληνισμὸν, μαρτυροῦσι δὲ γνησίαν ποιητικὴν ἐμπνευσιν καὶ μεγάλην τοῦ συγγραφέως δεξιότητα περὶ τὴν χρῆσιν τῆς δημοτικῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἣν ὡς μητριακὴν γράσει ὁ κ. Λαφφὸν. Τῆς ἀξίας αὐτοῦ ταύτης κάλλιστον δείγμα, ἀποσταλὲν ἡμῖν, δημοσιεύομεν τὸ κατωτέρω ποίημα, μεταφρασθὲν ἀπὸ τοῦ πρωτοτύπου τοῦ Γάλλου ποιητοῦ Ralishbonne, ἐν ᾧ ἀπεικονίζεται ὁ ἔθνικὸς τῶν Γάλλων πόθος ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τῆς Ἀλσατίας καὶ ὁ πόθος τῆς ἀνακτήσεως αὐτῆς, ἐν ᾧ μεταφραστῆς κατωτέρωθεν ἀποτυπώσῃ μετὰ τέχνης καὶ δυνάμεως κατ' οὐδὲν ὑπολειπομένης τῆς τοῦ πρωτοτύπου.

Σ. τ. Δ.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΛΣΑΤΙΑΝΗΣ

(ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ)

Ἐμεῖς γὰρ σένα νομίζομεν ἀγάπη καὶ λαχτάρα,
Σὺ ὅμως εἶσαι δύστροπη, σκληρὰ καὶ πεισματάρη.
Ὅλο θαρρεῖς πῶς εἰμεθα ἔχθροι καὶ τύραννοί σου,
Κι' εἶνε βαρεῖά τὸ μίσός σου κ' ἡ περιφρόνησίς σου,
Τὰ περασμένα δὲ ἔεχνας, εἶσαι θυμὸ γεμάτη.

— Ἰσως ἐεγάσω μὴ φορὰ σὺν θάσαστε φευγάτοι.

Γιὰ διές, ἐεανक्तिομε τὰ φοδερά σου κάστρα,
Καὶ τὴ λαμπρὰ σου ἐκκληροῖα ποῦ φθάνει ὡς τὰ ἀστρά.
Ταῖς τρύπαις ἐεστουπίσαμε ποῦ κάμανε τὰ βόλτα.
Ἀνθίζου πάλι καὶ μοσχιαὶς χύνου τὰ περιβόλια,
Καὶ ἡ αὐγὴ σὺν οὐρανὸ χαμογελᾷ δροσάτη.

— Θὰ βρᾶ κ' ἐγὼ χαμόγελο σὺν θάσαστε πᾶ φευγάτοι.

Στὴ γῆ σου τόσο ἐλαφρὰ πατοῦμε τὸ ποδᾶρι,
Ποῦ γελαστὸ καὶ φουντωτὸ φυτρώνει τὸ χορτάρι.
Τὰ χελιδόνια ἤλθαν ἐς τὴν πρωτινὴ φωνιά τους,
Χαρούμενα ἀπλώνουνε ἔσθον ἤλιο τὰ φτερά τους.
Καὶ τὰ λελέκια σεργιανῶν ἐς τῆς χώρας τὸ παλάτι.

— Ἀχ! τὰ καυμένα ἡλιζιαν πῶς θάσαστε φευγάτοι.

Δυὸ ἀδελφάδες εἰσθε σεις κ' ἡ δυὸ χαριτωμέναια,
Μὰ ἡ καρδίαι σας μένουνε πάντα γιὰ μᾶς κλεισμέναια.
Ἐλάτε ν' ἀνταλλάξωμε ἕνα γλυκὸ φιλάκι,
Τοῦ Γερμανοῦ τὸ φίλημα δὲν εἶνε δὲ φαριμάκι,
Μῆτε ἐς τὰ στήθη του βλαστάν' ὁ δόλος κ' ἡ ἀπάτη.

— Πῶς ν' ἀγαπήσω μὴ καρδίαι σὺν εἶν' ἄλλοῦ φευγάτη;

Ὅταν φυσᾷ τὴν χαραυγὴ ἀέρι μυρωδάτο,
Ὅλοχαρὰ τὴν κεφαλὴ τὰ ἀνθὴ κλίνουνε κάτω.
Καὶ τὰ φιλιὰ του δέχονται μὲ ὀψασμένα φύλλα.
Εἰς ἄλλους σεις προσφέρετε τὰ δροσερά σας μῆλα,
Ἄλλοι μυρίζου ν' ἀνθὴ σας, μένουνε γιὰ μᾶς οἱ βᾶτοι.

— Ὡς τώρα λοιπὸν ἔπρεπε νὰ ἦσθε πᾶ φευγάτοι.

Ὡ Ἄλοστιά ἀπιστη, ἔχεις κακὸ κεφάλι.
Τὸ μίσός σου σὲ ἐδάψε καὶ θὰ σὲ βλάψῃ πάλι.
Γιὰ συλλογίσου μὴ στιγμή τὶ μαῦρες ὠραιε εἶδες!
Γιὰτὶ λοιπὸν νὰ τρέφεσαι μὲ ψεύτικες ἐλπίδες;
Τώρα σὲ σφίγγω, σὲ κρατῶ, κόρη εὐαθὴ κι' ἀφράτη.

— Μοῦ σφίγγεις μόνο τὸ κορμί· εἶν' ἡ ψυχὴ φευγάτη.

Ἐν Ἀθῆναισι.

GUSTAVE LAFFON

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Κατὰ τινὰ τῶν τελευταίων συνεδρίσεων τῆς Ἐταιρίας τῶν μηχανικῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, δύο ἐξ αὐτῶν, οἱ κκ. Smith καὶ Dorsey παρέσθον διαγερούσας πληροφορίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς υπογεῖου θερμοκρασίας. Εἰς τὰ ἐν Καλλιφορνίᾳ μεταλλεῖα τοῦ New Amalden παρετήρησαν παράδοξα φαινόμενα ἐν πλήρει ἀντιθέσει πρὸς τὰ συνήθη ἀποτελέσματα. Ἐν αὐτοῖς εἰς βάθος 180 μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας ἡ θερμοκρασία εἶνε λίαν ὑψημὴν, καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸ μέγιστον βάθος τῶν μεταλλείων, 450 μέτρα ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, ἡ θερμοκρασία εἶνε λίαν ἀνεκτὴ. Ἐτερά τινὰ μεταλλεῖα ἐσημείωσαν ὡς ἐξαιρετικῶς θερμὰ, ἐν γένει δὲ συνεπέσαν ἐκ συγκριτικῶν παρατηρήσεων, ὅτι ἡ γεωλογικὴ σύστασις τοῦ ἐδάφους ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ἐντάσεως τῶν υπογεῖων θερμοκρασιῶν. Τὰ ψυχρότερα τῶν μεταλλείων εἶνε τὰ ἐσκαμμένα εἰς τιτανώδες ἔδαφος, τὰ θερμότερα δὲ φαίνονται ἀνήκοντα εἰς γαιανυθρακοῦχον γῆν.

Ἐκκλησίαν προξενεῖ ἡ ἀνακάλυψις τοῦ καθηγητοῦ Huxley ἐπὶ τῆς ἰδιότητος τῶν χρωμάτων, ἧτις ἐφαρμοζομένη ἐν ταῖς κατ' ἡμέραν χρεῖαις προύρισται ἰσῶς νὰ ἐπιφέρῃ μεγάλην ἐμπροκίην, καλλιτεχνικὴν καὶ βιομηχανικὴν ἐν ταῦτῳ μεταβολὴν. Ὁ καθηγητὴς

Huxley διατρέτ' τὰ χρώματα εἰς δύο κατηγορίας· εἰς μεγάλα χρώματα καὶ μικρὰ χρώματα. Π. χ. τὸ λευκὸν εἶνε ἡ μεγίστη πασῶν τῶν ἀποχρώσεων. Τὰ ἐπὶ μέλανος διὰ λευκῶν χαρακτηριστικῶν τετυπωμένα προγράμματα διακρίνονται πολὺ μακρότερον ἢ τὰ ἐπὶ λευκοῦ διὰ μελανῶν ἐσημείων. Γυνὴ λευκὴ ἐνδεδυμένη φαίνεται ὑψηλοτέρη· καὶ μᾶλλον ἐγκώδης παρ' ὅσον θὰ ἦτο ἂν ἔφερε κυανὰ ἐνδύματα, καὶ ἀκόμη ἠδύνημένη κατ' ὄγκον ἢ ἂν ἐφόρει μαῦρα. Ἀπὸ πολλοῦ χρόνου αἱ ράπτρια ἀπεφήναντο· ὅτι μελαινὰ εὐθέως φαίνεται ἐλαττωσὰ τὸ ἀνάστημα. Ὁ Huxley ἀφηγεῖται τὰ περίεργα πειράματα, εἰς ἃ ὑπέβαλε γυναῖκα τινά, ἐνδύσας αὐτὴν διὰ λευκῶν, καὶ εἶτα διὰ μαύρου φορέματος· ἡ κυρία, λευχέμων, ἐζώγισε 4 λίτρας περισσότερο ἢ ὅτε ἐφόρει τὰ μαῦρα. Μετὰ τὸ λευκόν, τὸ κίτρινον πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς τὸ μᾶλλον εὐρύτερον τῶν χρωμάτων. Ἀμαξοδρομικὴ τις Ἐταιρεία ἐν Νέα Ὑόρκη φαίνεται γινώσκουσα ἀπὸ πολλοῦ τὸ μυστήριον τοῦτο, διότι πάντα τὰ ὄχηματ' αὐτῆς εἶνε κίτρινόχροα, «διότι, καθ' ἃ λέγουσιν εἰ τῆς Ἐταιρίας, νομίζει τις ὅτι ὑπάρχει πλειότερος γῶφος μέσα εἰς αὐτὰ παρὰ εἰς τὰς παλαιὰς μελαμβαρφεῖς ἀμάξας». Ὁ αὐστριακὸς στρατιώτης, ἀφ' ἔτου τὴν λευκὴν στολὴν του ἀντικατέστησε διὰ καιρῶν, ἠλάττωσε τὸ βάρος του κατὰ 10 λίτρας. Ὁ κ. Huxley διατείνεται προσέτι ὅτι ἡ ὑπεροχὴ τῆς λευκῆς φυλῆς ἀπὸ τῆς μαύρης χροστωτεῖται εἰς τὸ χροῶμα, καὶ ὅτι ὁ Ἰβήρωπιός τις ἤθελε συγκρατεῖσαι νὰ καλυφθῆ διὰ λευκῶν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν θὰ ἐκέρδιζε τριῶν δακτύλων ὑψὺς καὶ 12 λίτρων βάρος.

Μέχρι τοῦδε ἡ ἐπιστήμη κατιόρρωσε τὴν μετάδοσιν τοῦ ὕδατος, τοῦ φωτός, τοῦ ἤχου, τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, καὶ τῶν ἄλλων γνωστῶν ἐν τῇ φύσει δυναμειῶν. Ἡδὴ Ἀμερικανικὴ τις Ἐταιρεία ὑπόσχεται τὴν μετάδοσιν ψύχους εἰς τὰ ζυθοπωλεῖα, σφαγεῖα, ξενοδογεῖα, νοσοκομεία, καὶ πανταχοῦ ἔνθα ὑφίσταται ἀνάγκη ἐλαττώσεως τῆς θερμοκρασίας. Ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο ἡ κτίσις δεξαμενῶν ἐν αἷς συγκεντρουμένη ἀμυλωνία δύναται νὰ παράγῃ διαχεομένη ἀξιοσημείωτον ταπεινώσιν τῆς θερμοκρασίας. Ἡ ἀρχὴ κίνηται ἀπλουστάτη, οὐχὶ ἄλλως καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἐφευρέσεως κατὰ τοὺς εἰδότητας, ἔνεκα τῆς κατ' ἀνάγκην χρήσεως λίαν ἰσχυρῶν συσκευῶν πρὸς ἀποφυγὴν κολυμβήσων δυστυχημάτων.

Περίεργαι παρατηρήσεις ἐγένοντο ἐπὶ τῆς δημοτικότητος προσώπων τινῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, κρινομένης ἐκ τῆς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πωλήσεως φωτογραφιῶν αὐτῶν. Οὕτως ἡ μᾶλλον πωλουμένη φωτογραφία εἶνε ἡ τῆς κριγγιπίσης τῆς Οὐαλίας, ἡ παριστῶσα ταύτην γέρουσαι ἐπὶ τῶν ὄμων ἐν τῶν τέκνων τῆς. Ἐκ τῶν στρατιωτικῶν ἐπισημοτήτων τῆς ἡμέρας, ἡ εἰκὼν τοῦ Ἰβήρωνος εἶνε ἡ μᾶλλον κατὰ κτήτουμένη. Ἡ τοῦ Γλάδστονος ὑπέστη ἐκπτώσιν κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη. Κατακλητικῶς πωλοῦνται αἱ εἰκόνας τῆς Σίρας Βερνάρ. Ὅταν ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἀμερικὴν, ἐκυκλοφόρησαν ἐκεῖ ἐκ Λονδίνου προεργάμεναι, μεθ' ὅλων τὸ βαρὺ δικαίωμα τῆς εἰσόδου, 50,000 φωτογραφίαι τῆς, αἵτινες ἐν τῷ ὄμῳ πωληθεῖσαι, προῦκάλωσαν δευτέραν ἀποστολὴν.

Ἐν τινι περισυθῆναι κατάλογον φαγητῶν τοῦ βασιλέως Ἑρρίκου II τῆς Ἀγγλίας ἐν ἔτει 1626 καταφαί-

νεται ὅτι αἱ δεσποινίδες τῆς αὐλῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ποσῶς δὲν διεκρίνοντο ἐπὶ ἀνορεξίᾳ. Ὁ κατάλογος οὗτος, ὅστις καθὼς φαίνεται καὶ ἐξ ἄλλων ὁμοίων, δὲν μετεβάλλετο συχνά, ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἄ Ἡμεῖς Ἑρρίκος ὁ ὄγδοος, βασιλεὺς κ.τ.λ. διατάσσομεν ὅπως εἰς τὴν ἡμετέραν πολυτίμων καὶ ἀγαπητῆν Λακθὴν Lucy παρέχονται ἐν τῷ δωματίῳ αὐτῆς τὰ ἐπόμενα φαγητά· Ὡς πρόγευμα ἐκάστην πρωῶν ψητῶν βωδινόν, τούρτα ἐκ καρπῶν, ἄρτος 4 λίτρων βάρους καὶ ἐν γαλόνιον ζύθου. Τὴν μεσημβρίαν τεμάχιον κρέατος κεννιστοῦ, μερὶς εὐμεγέθους βόστρυφ, μερὶς εἰουδήποτε φρικαστὰ ἐκ τῆς ἡμετέρας τραπέζης, ἄρτος 4 λίτρων καὶ ἐν γαλόνιον ζύθου. Τὸ ἑσπέρας πινάκιον ὀσπρίων, μερὶς κρέατος ἀρνείου, γαλόνιον ἐκ τῆς ἡμετέρας τραπέζης, ἄρτος 4 λίτρων καὶ 1 γαλόνιον ζύθου. Πρὶν ἢ δὲ ἡ δεσποινὶς κατακλιθῆ εἰς ὕπνον πλακοῦς τις οἰσοδήποτε καὶ ἡμισυ γαλόνιον ζύθου ἐκ τῆς ἀποθήκης μας.»

Ἀγγέλλεται ἡ ἀνακάλυψις νέας ορεπτικῆς οὐσίας, ἥτις εἶνε ὁ σπόρος βέμβικος καλλιεργούμενος ἐν Βολιβία. Ἀναλυόμενος ὁ σπόρος οὗτος ἀποδεικνύεται ὡς ἡ πλουσιωτάτη τῶν νιτρογόνων οὐσιῶν, καὶ προβλέπεται ὅτι θέλει καταλάβει σημαντικὴν θέσιν ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ τροφῇ, ὡς ἐν τῇ παρασκευῇ τῶν πλακούντων, ἐνθα δύναται νὰ ἀντικαθιστῆ τὸ γάλα. Ἐπὶ τοῦ παρόντος δύναται νὰ ὠφελήσῃ τὰ μέγιστα τὴν βιομηχανίαν τῆς Σαχάρου.

Οὐδέποτε ἴσως εἶχεν ὑπολογισθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν ζῴων, τὰ ὅποια εἰς ἀνθρώπος δύναται νὰ φονεύσῃ εἰς τὸ κυνήγιον, ἐν ὠρισμένῳ ἀριθμῷ ἐτῶν, πρὸ τοῦ ἐσχάτως δημοσιευθέντος καταλόγου τοῦ ἀριθμοῦ καὶ εἶδους τῶν ζῴων, ἅτινα ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας Φερδινάνδος Ἰωσήφ ἐστέρησε τοῦ ζῆν ἐν τῇ θήρᾳ ἀπὸ τοῦ 1848 μέχρι τοῦ 1884. Μεταξὺ αὐτῶν καταλέγονται 14,175 φασιανοί, 8,270 πέρδικες, 6,456 λαγωοί, 4,418 κύνικοι, 1570 αἰγάροι, 1404 νῆσασι, 1279 ἀγρίοχοιροί, 807 ἔλαφοι, 377 δορκάδες, 286 ὄρνυες, 197 ἀλώπεκες, μία ἄρκτος. 40 κηκοπιὰ ζῶα, καὶ 1287 σαρκωφάγα πτηνά, ὡς ἀετούς, γύπας κτλ.

Ἐν τινι ἐπαρχίᾳ τῆς Ἀμερικῆς ἀγρονόμος τις ἀπέκτησε κολοκύνθην ἔχουσαν βάρος 300 λίτρων, ἥτις, ἀφοῦ ἐκενώθη τοῦ περιεχομένου, ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀγρονόμου ὡς σηκός διὰ τὸν μέγαν αὐτοῦ κύνα τῆς Νέξ Γης.

Ὁ Ἀγαθόπουλος, γέρον ἤδη, ἦτο εἰς τὴν νεότητά του ἐρωτόληπτος, καὶ φυλάττει ἀκόμη ἐπιμελῶς τρυφερά τινα ἐνθυμήματα συνιστάμενα εἰς μικρὰς δέσμας τριχῶν.

— Περὶεργον! ἔλεγε προχθὲς ἀνοίγων τὸ κιβωτίδιον, ἐν ᾧ φυλάττει τὰ πολυτίμα κειμήλια, καὶ ἀναστενάζων, περὶεργον! Ὁλοὺς ἔχουν παράσει τὰ ἐξήνητα, καὶ ἀκόμη τὰ μαλλιά των εἶνε μαῦρα!

Ἰατρὸς (νέος). — Καὶ τί ἔχετε λοιπόν, Δεσποινίς;

Δεσποινίς. — Τώρα... τίποτε.

Ἰατρὸς. — Τότε διατί μ' ἐφωνάξετε;

Δεσπ. — Δὲν ἤξεύρω... πρὶν ἔλθετε εἶχα κατὰ τ' ἄρα μὲν πέρασα...